

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knaflcova ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knaflcova ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za tuzemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din; Amerika letno 1 dolar. — Račun poštna hranilnica, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Učitelj in njegovo delo med narodom

Prejeli smo:

V »Domovini« se le redkokdaj razpravlja o učiteljskih stanovskih zadevah, zato pa je v tem pogledu vse živahnejši »Domoljub«, ki pa seveda ne piše v korist učiteljskega stanu, temveč ga le napada na način, ki kaže popolno pomanjkanje čute odgovornosti. G. urednik, prosimo vas, da objavite enkrat tudi v »Domovini« nekaj besed v obrambo učiteljskega stanu.

Nedavno je »Domoljub« podil naše učiteljsko kar čez mejo. Iz njegovega pisanja je bilo tako lepo razvideti, kako si »Domoljub« želi nazaj tistih starih časov klerikalne strahovlade nad učiteljstvom. V nedavnem članku »Volja naroda naj obvelja tudi na šolskem polju (po slovenskem je prav področju)« pa piše »Domoljub« med drugim: »Liberalno učiteljstvo je ustanovilo po deželi društva in družbe, ki so bila v nasprotju z miselnostjo večine slovenskega naroda. Liberalno učiteljstvo je bilo tisto, ki je naročalo in širilo veri in Cerkev sovražni tisk, dopisovalo v liberalne liste in v njih sramotilo poštene slovenske moše.«

Da kratko odgovorimo na to podlo zavijanje resnice. Kateri je tisti tisk, ki napada vero in cerkev? Na dan z besedo brez slepomišljenja, v čemer je naš stari »Domoljub« nedosežen mojster. Nacionalno učiteljstvo je neglede na strankarske struje zmerom vršilo svojo rodoljubno nalogo v prid državi in narodu. Ali šteje »Domoljub« med tista društva in družbe sokolska društva, podružnice Jadranske straže in Družbe sv. Cirila in Metoda, strelske družine in podobna nacionalna društva? Ta društva je učiteljstvo res ustanavljalo in vodilo, s čimer je samo kazalo stremenje, da hoče utrjevati ljudstvo v narodni zavesti in ga prosvetljevati, da se ne bi dalo zapeljivati od najrazličnejših tujih in tudi domačih, državi nenaklonjenih vplivov. Kje bolj kakor v mladih državah je tako nacionalno utrjevanje živa potreba! Kam jadrmo, če bo lahko list, ki mu je jedro moči v ljudski nepoučenosti, s prikritimi in neprikritimi grožnjami napadal vsakogar, ki ne trobi naravnost v njegov rog!

Razume se tudi, da je nacionalno učiteljstvo naročalo le take liste, ki so podpirali gori omenjena nacionalna društva. Grmado obrekovanj je zlij »Domoljub« na učiteljstvo. Od najmanjših nedostatkov na šoli do ostudnega ovađustva — vse je očital nacionalnemu učiteljstvu. Torej je »Domoljub« naše nacionalno učiteljstvo velika rak-rana na našem narodnem telesu. Učiteljstvo bo moralo zdaj drugače delovati. Kako pa? Tako nemara, da bi učitelj-prosvetljevalec več ne dvigal neukih ljudi, jih več ne vzgajal, jim več ne odpiral

oči in jih več ne sproščal raznih okovov, ki vise ko Damoklejev meč nad njimi.

»Šola je monopol brezverskega svobodnielstva«, piše »Domoljub«. Dragi čitatelj, ko bereš to, ali res verjameš taki hudobni laži? Če imaš otroke v šoli, vprašaj jih, česa se uče! »Domoljub« je pač v svojem starem elementu in udarja z loparjem kakor v tisti Šušteršičevi — Lampetovi dobi, ko je klerikalna strahovlada ravnala z narodnimi učitelji kakor z lutkami. Napredno učiteljstvo je imelo takrat za 10 do 25% manjše plače od Slovkarjev, ki so imeli tudi vsa vodilnejša mesta.

Bodočnost našega hmeljarstva

V Münchenu so nedavno zborovali nemški pivovararji, ki so sklenili predlagati vladi povečanje hmeljskih nasadov v Nemčiji, zlasti na Bavarskem. Zlasti bi se naj sadile zgodnje hmeljske sorte. V letu 1929. so potrebovale nemške pivovarne 270.000 starih stotov hmelja, a zdaj je padla zaradi male rabe piva ta potreba za celo tretjino. Kljub obilni letini zadnjih dveh let bi se naj po mišljenju pivovarjev razširili nasadi, ker je boljši majhen presežek kakor potrata denarja za tuj hmelj.

Države, ki hmelj izvažajo v Nemčijo (Češkoslovaška, Jugoslavija in Poljska), mora ta predlog nemških pivovarjev zanimati, da pravočasno ukrenejo vse potrebno in prepričijo to nakano, ki bi utegnila močno škodovati tej važni kmetijski panogi. Za češkoslovaške hmeljarje je že izpregovoril te dni v časopisju g. Černy:

»V letih stiske je Nemčija trobila na vseh mednarodnih hmeljskih zborovanjih, naj se omeji površina hmeljnikov, sama pa je v enem samem letu (od 1. 1932. do 1. 1933.) povečala hmeljnike za celo tretjino, to je od 8013 ha na 10.568 ha. Čehoslovaki smo zrastle v tem letu le za šest in pol odstotka. (Hmeljnice smo omejili prav za prav le v Jugoslaviji, zlasti v Vojvodini. Opomba uredništva). Nemčiji pač ni šlo za omejitev lastnih, temveč tujih hmeljnikov, ker smatra Češkoslovaško za najopasnejšo tekmovalko na svetovnih tržiščih.

Zato hoče naš izvoz pritegniti na sebe in pobira od hmeljarjev posebne dajatve in daje izvozne nagrade. Zagotovila je nemškemu hmeljarjem prav dobro ceno 2000 do 3000 češkoslovaških kron (70 do 110 Din za kilogram) med tem ko smo pri nas (v Češkoslovaški) dosegli komaj polovico te cene. Izvoz Nemčije rase in je izvozila perdlanskim za 63,6, lani pa celo 74.416 starih stotov. Nemčija ima ozna-

Zanimivo je, kako se »Domoljub« ogiblje imenovati Sokola. Povemo mu, da bo nacionalno učiteljstvo prej kakor slej delovalo v Sokolu in navajalo mladino v sokolska društva. Saj menda vendar ne bo »Domoljub«, ki izhaja v Jugoslaviji, zahteval, da se rodoljubni nacionalni delavci za to svoje delo za državo še kaznujejo. »Domoljub« zahteva za svojo mladino »dobrih slovenskih učiteljev in pravih ljudskih vzgojiteljev po božji in narodovi volji«. Naj nam pove, kako si to predstavlja, toda govori naj brez slepomišljenja in brez nekrščanske demagogije. Pove naj nam svoje misli brez zavijanja in odkrito iz oči v oči, kakor se to spodobi med pošteniaki. Ne gradi svoje moči na zavažanju preprostega neukega človeka in ne delaje umetnega prepada med našim dobrim, po nauku hrepenečim ljudstvom in učiteljstvom, ki za majhne plače požrtvovalno in neumorno dela v šoli in izven nje za državo in narod.

menovalni zakon, ki pa ne velja kakor pri češkoslovaškem hmelju za izvozni hmelj, temveč le za doma porabljeni.

Kakšne koristi ima od tega, vidimo najlepše v Zatecu, kamor se dovažajo velike količine tujega zlasti poljskega in jugoslovenskega hmelja. Takšen jugoslovenski hmelj pride v Zatec postavljen na 600 češkoslovaških kron (to je 22 Din za kg), kar ni niti polovica cene češkega hmelja. (V primeru z Nemčijo prodajamo Jugoslovenci torej za celih 80 odstotkov cene in si vsakdo lahko izračuna, kakšne dobičke dela na račun našega hmeljarja tuj trgovina. (Opomba uredništva). V posebnih (tranzitnih) skladiščih se ta hmelj prebere in stlači v lepe vreče pod nadzorstvom češkoslovaških oblastev in dobi vsaka vreča uradno plombo. Nato potuje ta hmelj čez mejo in dobi na železničnem lep in cenen žig »Zatec«. Ko je čez mejo, dobi ta hmelj označbo »Hmelj iz žateških sadik« ali »Češkoslovaški hmelj«. Takšne ponaredbe niso v Nemčiji kaznive in jih država s svojim označevalnim zakonom celo podpira in tudi ni pristopila k tako zvanemu madridskemu dogovoru o zaščiti znamk. Velika zasluga mednarodne hmeljske organizacije bi bila, če bi pripravila Nemčijo do priznanja tega dogovora. Pri nas se varuje vsaka znamka, čeprav v našo škodo. Odtod tudi naša davna težnja po označevanju tujega hmelja pri uvozu.

Nemčija seveda tlači na vse načine Češkoslovaški uvoz hmelja. Toda ne le to vpliva slabo na cene našega hmelja, temveč zlasti prodaje v naprej ne po hmeljarjih, ker je to z zakonom zabranjeno, temveč po trgovcih in pivovarjih. V dobi, ko je lani stal naš hmelj 1600 do 1700 češkoslovaških kron so vnaprej prodajali žateški spekulant (največ na nemški račun) našim domačim češkoslovaškim trdkam ogromne partije po 1380 češkoslovaških

kron. To je dogovorjena špekulacija za tlačanje cen. (Slično se je godilo tudi pri nas, ko so ponujali naši domači trgovci, ki kupčujejo na nemški račun, velike partije po 25 Din, ko še ni bilo nobenega blaga obranega. Torej isti način tlačanja cen po Nemčiji. Opomba uredništva).

Nujno potreben je torej nov zakon o označevanju hmelja, ki bi prepovedal prodajo hmelja v naprej ne le hmeljarjem, temveč tudi trgovcem. Na hujša tekme našega hmelja sta Jugoslavija in Poljska, toda tudi Francija in Belgija ščita nasade. To bi imelo smisel le tedaj, če bi mogle te države slično kakor Nemčija zagotoviti hmeljarjem donosne cene. Češar pa ne morejo, ker pridelujejo blago pretežno na izvoz. (Jugoslavija izvažala nad 90 odstotkov pridelka. Opomba uredništva).

Jugoslavija do neke mere krije nizke cene z višjimi donosi. (Mi pridelamo do 300 kg, Čehoslovaki le do 200 kg na 1000 sadik. Opomba uredništva). Poljska pa s ceneno delovno silo.

Nemčija izvaja načrtno hmeljsko gospodarstvo, kakor vidimo prav posrečeno. Izločena je vsaka špekulacija trgovcev in pivovarjev, pri tem pa pridejo vsi na svoj račun. Češkoslovaških hmeljarjev sreča je bila strašna suša zadnjih dveh let. Če bomo pridelali letos le 100.000 starih stotov hmelja več, bomo spet v stiski, upajmo ne tako hudo kakor v letu 1930.

Mnogo poučnega je povedal voditelj češkoslovaških hmeljarjev tudi za nas. Istega skupnega nasprotnika imamo: složno nemško trgovino. Nam manjka še obvezen zakon za označevanje hmelja in primeren delež na uvozu v Nemčijo, za kar se naj brigajo naši pristojni činitelji. Kakor vse kaže, ne bi bilo koristno povečavati letos nasadov, pač pa bi bilo dobro s skrbnim obdelovanjem dobiti na istem prostoru mnogo in dobrega blaga. Večji pridelek na prostoru in boljša kakovost sta dve reči, ki nam bosta znatno pomagali do lepše dobičkanosti hmeljarstva.

vloge svojim vlagateljem. Dolžniki bi odplačevali svoj dolg državnemu denarnemu zavodu z nizkimi obrestmi 1 do 2%, odplačilo glavnice pa naj bi se razdelilo na dolgo vrsto let. Obresti in odplačila glavnice bi pobirali davčni uradi skupaj z davki.

Poročila so podali različni zastopniki. Med njimi je g. Modic iz Nove vasi poročal o strašnih razmerah, ki so zadnji čas nastopile v logaškem okraju, ker je ljudstvo živelo od lesne kupčije z Italijo. Zaradi sankcij je vse delo prenehalo in ljudstvo je zašlo v veliko bedo. Na koncu so zborovalci naročili odboru, naj v resoluciji naglasi naslednje zahteve:

Z vso nujnostjo je treba vzeti gospodarske zakone v razpravo. Takoj naj se ustavi vse eksekucije in javne prisilne dražbe, dokler se ne uredi vprašanje dolgov. Predlog o zakonskem načrtu razdolžitve naj se vzame kot najnujnejši osnutek takoj v razpravo in naj se čimprej reši. Če pa ne pride do izdaje državnega denarja, naj se dolgovi odpišejo v razmerju kakor so padle cene, obresti pa naj se določijo v pravični meri. Preveč plačane obresti naj se poračunajo na glavnico in za ostanek naj se določijo obresti, ki so v skladu s sedanjimi skrčenimi dohodki dolžnikov.

Ustanovni zbor Društva dolžnikov bo sklican v nekaj tednih.

Društvo dolžnikov se kmalu ustanovi

V dvorani Trgovskega doma v Ljubljani je bilo predzadnjo nedeljo zborovanje zastopnikov dolžnikov zaradi priprave za ustanovitev organizacije dolžniškega društva. Razpravo, ki je bila izredno živahna, je vodil sklicatelj dr. Anton Sagadin, ki je poročal o dosedanjem delu za ustanovitev društva. Pripravljalnemu odboru prihajajo dnevno od vseh strani Slovenije obupni klici na pomoč. Zato je nujno potrebna takojšnja ustanovitev društva v pomoč prezaдолženim gospodarjem, ki se bore za svoj ostanek. Cene poljskim pridelkom, živim, posevkom in hišam so padle sramotno nizko. Pripravljalni odbor se je obrnil tudi na predstojnike župnih in občinskih uradov v dravski banovini ter jih prosil za sodelovanje. Dasi je stanje dolžnikov zelo težavno, vendar ni čisto brezupno.

V Narodni skupščini se je osnoval odbor za preučevanje zakona o splošni razdolžitvi. Zakonski načrt zavzema naslednje stališče:

Nujno je treba izvesti razdolžitev vseh stanov, ker so pred zakonom vsi enaki, poleg tega pa so tudi tesno povezani med seboj, da ni mogoče samo enega podprati, druge pa prepušiti usodi. Zato se naj izvede razdolžitev vseh dolžnikov, nasproti vsem upnikom brez izjeme. Razdolžitev naj izvede država. Finančni minister naj izda nov državni denar, ki bi bil krit s hipotekami razdolženih dolžnikov, med tem ko bi bili bankovci Narodne banke še naprej kriti z zlatom. Dinar bi obdržal svojo neizpremenjeno vrednost; na zunanji razdolžitev bi izvedel poseben denarni zavod, ki bi odkupil od denarnih zavodov posojila dolžnikov. Denarni zavod bi moral potem spet izplačevati

Pri občinskih volitvah v Mošnjah bomo volili g. Tonejca

Mošnje, januarja

»Gorenjec« se je tani 9. novembra vrgel na naše gasilce in je po starem še izza avstrijskih časov znanem načinu napadel »inteligentnega akademika«. Skoro ni vredno odgovarjati temu malo znanemu listu na njegova zavijana, a vendar mu moramo povedati, naj se pri svojem pisanju pazi, sicer bomo iz raznih kronik spravili v javnost marsikaj, kar ne bo všeč nekaterim njegovim ovčicam in priganicem iz naše občine. Kdor pozna razmere v gasilski četni v Mošnjah in kdor zna biti

Ivan Slivnik:

Usodna žena

Ko je Janko končal, je zmagovalno vprašal: »Nu — ali se upaš postaviti mene in Kaluto-Baja na laž?«

To kajpak ni bilo mogoče. Viktor se je le branil, naj vendar ne poje slave o stvarih, ki se razume sama po sebi.

Romana je poslušala povest svojega polibrata z zasoplo napetostjo. Blago in toplo se ji je storilo pri srcu, ko je videla drznega moža zardeti nad lastnim unaškim dejanjem. In še nekaj jo je veselilo v dnu srca: da je Janko zmogel tolikšnega navdušenja in je odpadla z njega vsa naveličanost kakor nekaj tulega.

Toplo in milo je gledala fanta, in Janko, ki je videl ta pogled, se ga je razveselil tako, da bi bil najrajši vstal in objel Romano.

Toda spomnil se je, da mora varovati skrivnost medsebojnega sporazumljenja; bila mu je predragocen zaklad, da bi jo bil smel zapraviti.

Misel, da mu Romana zaupa, ga je delala ponosnega; v svojem ponosu je malone pozabil poniževalno zavest, da živi z vsemi drugimi vred tudi on na Romanini troške. V tem hipu pa ga je spet popadel sram, da je vračal Romani vse žrtve, ki jih je bila doprinesla zanj, za mater in za sestro, le z neoposrednostjo in porogljivim zaničevanjem. O, mnogo, mnogo mu je bilo popraviti, za marsikaj prositi odpuščanja!

Kradoma je prijel pod mizo Romano za roko in jo stisnil z vso silo.

Ljubeče in prisrčno mu je pogledala v oči. Viktor Trtnik je opazil ta pogled in osupnil. Toliko dobre in toplote je čutil iz teh resnih in temnih dekliških oči, da je ni vedel kako spraviti v sklad s stvarmi, ki jih je bil slišal o Romani od Beatrike in njene matere.

Toda Beatrika mu ni dala časa, da bi se bil prepustil razpoloženju. Polastila se ga je znova, in on se je dal le prerad omrežiti njenemu laskavemu vedenju.

Ko pa so vstali izza mize, je vendar začutil potrebo izreči Romani besedico zahvale za gostoljubje v Severjevi hiši.

Zato se je obrnil k nji ter vljudno izpregovoril: »Upam in želim, gospodična, da vam moj poset ne bi bil v preveliko nadlego. Nadejam se vašega oprostjenja, da sem prišel.«

Romana ga je mirno pogledala vzlic burnemu in glasnemu utripanju svojega srca. »Mamin gost ste, gospod Trtnik; prav gotovo mi niste v nadlego. O kakem oprostjenju tedaj nikar ne govorite.«

Topli in jasni zvok njenega glasu ga je zadel tako prijetno, da je nehote prislusnil. Zelo mu je ugaial ta blagodnečni glas, ki se ni prav nič prilagal okosteneli skomulji.

»Potem se vam morda ne bo zdela preveč drzno, ako sprejemem vašilo svoje svačnine naj ostanem za nekaj tednov gost te hiše?«

Romana se je naglo ozrla na Beatrico in njeno mater. Viktorjevo vprašanje ji je prišlo, da sta mu že zabavljali nanjo. To jo je bolelo; a zatajila se je.

Predrzo? To, da posetite svoje sorodnike in hočete ostati nekaj časa pri njih? Ne, gospod Trtnik, kako naj se mi zdi tako naravna stvar predrznost?

Beatrika je bila v zadregi. Da bi se izvila, je rekla z navidezno malomarnostjo: »Nu, kaj bi se čudila, ako je gospod inženjer nekoliko previden in se hoče najprej uveriti, ali ti ni v nadlego? Saj si mu vendar tako odločno odrekla očetove sobe!«

S tem je hotela spraviti Romano v zagato; ni pa pomislila, da morajo biti njene besede mučne tudi za Viktorja.

Rdeč val je obilil Romanino čelo. Z velikimi očmi je pogledala najprej Viktorja, nato pa se je obrnila k Beatriki: »Odveč je bilo, ljuba Beatrika, in ne baš taktno, da si povedala gospodu Trtniku o moji odreki. Zdaj seveda razumem, da je nekam neupen do našega gostoljubja. Prosim vas, gospod Trtnik, ne izvajajte iz te moje odklonitve napačnih sklepov. Gostinske sobe te hiše, ki smo jih pripravili za vas, so od nekdaj namenjene gostom. Ako so vam preveč preproste, izvolite potrpeti. Sicer pa upam, da je mama poskrbela za vašo udobnost; sob vam nisem mogla dati na razpolago, ker nost po svojih najboljših močeh. Očetovih ste mi tujec in ste bili tujec tudi mojemu očetu. Jaz sama stopim v te sobe, ki so še natanko v tistem stanju, kakor jih je pustil oče, vedno le z občutkom, s kakršnim stopi človek v cerkev. Svetišče so mi, in zato sem prosila mamo, naj rajši pripravi za vas gostinske sobe. Prosim, ne smatrajte tega za dokaz mojega neprijateljstva in ne gostoljubja. Vaše osebe se stvar niti malo ne tiče.«

nepristranski, mora ugotoviti, da je novo vodstvo naših gasilcev vsaj toliko zmožno kakor prejšnje, če ne še bolj, da uživa med občani popolno zaupanje, ker je delavno in odklanja vsako osebno borbo. Sedanje vodstvo ni vseč le čistilneplnim godrnjačem, obrekujejo vsakogar brez izjeme, če ne trobi v njihov rog in če ne pleše, kakor nam gode njihova obrabljena in prav nič uvaževana lajna.

Tudi volitve zanimajo »Gorenca«. V letošnji prvi številki navaja osebnosti, znane iz časa zadnjih občinskih volitev: g. Kristana, takrat šolskega upravitelja v Lešah, danes v Adlešičih, g. Avseneka Jožefa, veleposestnika iz Vrbenj (toda nam je znan samo g. Anton Avsenek iz Vrbenj, med tem ko g. Jožef Avsenek gospodari na Brezjah), g. Langusa Jakoba, posestnika iz Peračice in g. Antona Gabrijelečiča, sina Marije, gostilničarke na Brezjah. Čudimo se le, da »Gorenc« teh mož ne prišteva kar naravnost med mučenike! Mi bi mu ne nasprotovali, zakaj naše ljudstvo zna dobro ločiti »mučenika« od mučenika. Vsa ta imena se navajajo v zvezi z bližajočimi se občinskimi volitvami, toda glasilo iz Kranja povemo v obraz, da je vse njegovo pisanje brez uspeha, ker bo njemu nevšečni sedanji župan mošenjske občine g. Valentin Tonejc dne 2. februarja zmagal z večjo večino kakor leta 1933.

Pa tudi g. dr. Šmajda, odvetniku iz Radovljice, povemo na uho, naj ne bo 2. februarja preveč razočaran, če njegova govorniška sposobnost ne bo deležna uspeha, zakaj boriti se proti človeku, kakor je g. Valentin Tonejc, je brezuspešno, ker je nad sedem let kot župan vzorno vodil in upravljal našo občino. Česar tudi njegovi nasprotniki ne zanikajo. Naši volilci so preudarni možje in fantje ter znajo razlikovati delo g. Tonejca, ki je nad sedem let kakor oče skrbel za naš, od dela g. dr. Šmajda — delo g. dr. Šmajda za našo občino namreč obstoji v tem, da je na shodih napadal našega priljubljenega župana. Mošnje bodo 2. februarja dokazale, da je naš kmet razsoden volilec, ki ne glede na strankarske krilatice zahteva na vodstvu občine treznega in preudarnega gospodarja, kakršen je naš g. Tonejc.

Viktor se je poklonil. »Hvala vam, gospodična, v gostinskih sobah se počutim izborni. V dno srca bi mi bilo žal, ako bi bil s svojo navzočnostjo prikrajšal svetost, ki jo imajo za vas prostori vašega pokojnega očeta. Razlogi te odklonitve so povsem jasni in pravični; bodite zahvaljeni, da ste mi prihranili vlogo vsiljivca, ki bi jo bil drugače igral pred vami in pred samim seboj. Svoji svakinji in nečakinji sem sicer hvalen, ker sta me hoteli počastiti s tem, da bi mi bili odkazali tiste sobe, a reči moram še enkrat — nastanjen sem izvrstno.«

Romana je lahko sklonila glavo. Nato se je poslovila takoj in se spet odpeljala v tovarno.

Viktorju Trtniku je ostal mučni dojem, da sta sodili gospa Sibila in Beatrika o Romani Severjevi pač nekam sila ostro. Dovedevalo se mu je, da gresta v svoji mrznji predaleč. Zato je poizkusil uglediti položaj, in Beatrika je takoj zapazila, da je ubrala napačno struno. S podvojeno ljubeznivostjo je jela popravljal svoj pogrešek, in Viktor je bil kmalu spet očaran po njenem sladkem čebljanju.

8. POGLAVJE

Minilo je nekaj dni.

Viktor Trtnik je redko srečeval Romano Severjevo. Videvala sta se samo pri obedih. Tem več pa je živel v Beatričini družbi. Ker je mati podpirala njeno prizadevanje, sta bila pogosto sama.

Viktor se je dal takorekoč brez volje oprestiti čaru, ki je prehajal nanj od Beatrike. Po tako dolgem romanju križem sveta se ga je

Vsak prijatelj „DOMOVINE“ pridobi naročnika

Politični pregled

Kakor kaže, se bo naša narodna skupščina sestala v ponedeljek 20. t. m. Izročila bo

proračun finančnemu odboru

in morda razpravljala o trgovinskem in združnem zakonu, ako bosta odbora, ki ta dva zakona pregledujeta, s svojim delom medtem gotova. Finančni odbor bo začel razpravo takoj po izročitvi proračuna, ker mu je čas že tako kratko odmerjen. Sodijo, da bo vlada sklenila za glavno razpravo o proračunu tako zvaní skrajšan postopek. Kdaj se bo sestel senat, za enkrat še ni določeno.

Prav tako se zatrjuje, da bodo

v začetku februarja sklicani banovinski sveti, da razpravljajo o banovinskih proračunih, kjer se ta zasedanja že niso vršila.

Londonški »News Chronicle« piše, da je doživel oddelek Italijanov na abesinski fronti strašen poraz. Pri tem so

Abesinci zajeli 10 tankov

in ubili 800 Italijanov. Zgodilo se je to v neki tesni dolini. Ko so Italijani korakali po njej, so Abesinci s skalami zadelali vse izhode in nato otvorili strahovit ogenj iz strojníc Sicer pa se

zadnje dni položaj na abesinskih frontah ni mnogo izpremenil.

Po Reuterju Abesinci na severni fronti dalje napadajo, medtem ko na južni fronti Italijani menda pripravljajo ofenzivo. Pri Makalí skušajo Abesinci predreti skozi prve italijanske vrste. Po vesteh iz Eritreje so Italijani v pokrajini Tembijenu južno od Makale odbili več abesinskih napadov. Nekatere vesti pa trdijo, da je Makala že obkoljena od Abesincev.

bilo polastilo nekakšno hrepenenje po miru in počitku ter udobnem delu ob lastnem ognjišču. Povsem resno se je zdaj ukvarjal z mislijo, da bi si ustanovil dom in se oženil.

Že je gledal v duhu svoje bodoče domačije. Da bo v nji gospodinjila Beatrika, se mu je zdelo dokaj gotovo. V nji je bilo poosobljeno vse, česar je zahteval od ženske. Bila je lepa, ljubka, elegantna, vesela in lahkega srca. Zdelo se mu je dobra in poštena, tiste malenkosti, ki mu niso ugajale, pa je upal obrusiti s svojim vplivom. Velikih duševnih zahtev itak ni imel do žene. Njega naloga je bila, da bi mu takorekoč s svojim golim žitjem in bitiem sladila življenje in krajšala čas, ki bi mu ostajal od dela. Bodoči dom naj bi bil dragoceni okvir za njeno lepoto. Bil je dovolj bogat, da ji je mogel izpolniti vsaktero željo, čeprav ni mislil trpeti blaznega zapravljanja, kakršno je bilo upropasti njegovega brata.

V njegovi naglo vzbujeni zaljubljenosti se mu je zdelo, da odgovarja Beatrika temu idealu v vsakem pogledu; če bi mu bila pretkanka videla v srce, se ji pač ne bi bilo treba toliko truditi zanj.

In tako je postala Beatrika pomalem glavna oseba v hiši.

S samozatajevanjem, ki je bilo pri nji zelo redek pojav, se je umeknila gospa Sibila v ozadje. Rada bi se bila sicer še nekoliko posolnčila v Viktorjevem oboževanju, in dostikrat jo je mškalo, da bi tudi sama koketirala z njim. Toda zdaj je šlo za prevelike stvari. Beatrika je morala imeti prosto pot in nič ni smelo motiti pozornosti, ki jo je Viktor obračal nanjo.

Lepo in dobro
ohranjeno perilo.

če vzameš vedno
SCHICHT^{ovo}
TERPENTINOVNO MILO

...in za namakanje ženske hvala

Zanimivo vest prinaša »News Chronicle«, ko piše,

da je po mnenju nemškega generalnega štaba Italija vojno v Abesiniji že izgubila.

Zadevno poročilo je nemški generalni štab predložil Hitlerju. Sestavili pa so poročilo najboljši nemški vojaški strokovnjaki na osnovi podatkov, ki so jih zbrali odposlanci nemškega generalnega štaba na licu mesta na abesinskih bojiščih.

V zadnjem času se vrše

ponovni poizkusi za dosego miru.

Posredujeja Vatikan in belgijski kralj. Londonški »Daily Express« zatrjuje, da bo predsednik belgijske vlade na izrecno željo belgijskega kralja odpotoval v London in izkušal pridobiti ministrskega predsednika Baldwinja za najnovejši posredovalni načrt, »News Chronicle« pa pravi, da je skovana nova zarota,

Romana Severjeva se je zdela Viktorju Trtniku preveč nevažna oseba, da bi se bil bogve kaj menil zanjo, dasi ga je zanimala odločno, kadarkoli se je znašel v njeni družbi. A to se je dogajalo le redko. Razen z Beatriko se je ukvarjal Viktor razmeroma mnogo tudi s svojim nečakom Jankom. Vzljubil ga je srčno ter mu postal starejši in zrelejši prijatelj. S tem je zadobil na Janka velik in doberdejen vpliv.

Janko je imel zdaj dvoje ljudi, ki sta mu imponirala brezmejno. Oklenil se ju je z vsem svojim osamljenim srcem in doživel tako pravcat duševni prepoved. Bil je nenavadno nadarjen in nič mu ni bilo pretežko, zato je končaval na gimnaziji doslej še vedno dobro, vzleč zanemarjanju. Zdal pa ga je gnalo čistilneplje, da bi napravil maturó s prav dobrim uspehom.

Toda učenje mu je puščalo vendar včasí kako urico za oddih. Ta čas je pošteno razdelil med Romano in Viktorja. Vsak dan je posetil Romano v tovarni. S kolesom se je pripeljal tja v desetih minutah. Tovarna ga je sama po sebi jako zanimala. Z Romano, ki ga je vedno sprejela z veseljem ter mu izkazovala vselej enako toplo prijateljstvo, sta gradila nešteto načrtov za bodočnost. Takisto pa je prišel vsak dan tudi za nekaj časa k Viktorju, ako je vedel, da je sam ali s Kaluto-Bajem v svoji sobi.

Med Kaluto-Bajem in Jankom se je bila razvila nekakšna tovarišija. Indijec je vedel povedati toliko zanimivega iz svoje dalne domovine, da se Janko kar ni mogel naslušati. Z njim je bil Kaluta odkrit in zaupljiv kakor dete, dočim se je ves ohladil in okamenel, kakor

da bi naposled Mussolini le dobil nagrado za svoj napad na Abesinijo. Nova posredovalna akcija nima mnogo upov na uspeh.

Iz Eritreje poročajo, da j

vrhovno poveljstvo italijanskih čet pozvalo v Eritreji in Somaliji pod orožje

vse moške, stare nad 15 let. Zadevni razglas pravi, da se morajo javiti v 12 urah. Za orožje sposobni pridejo v askarske oddelke, manj sposobni pa v delavske kolonije.

Iz Londona poročajo

o polomu pomorske konference,

ki se je tam sestala 9. decembra. Velesile se ne morejo zediniti glede pomorske razorožitve zlasti zaradi japonskih zahtev. Ker se Japoncem ne ugodijo, zapuste konferenco, med tem ko se bodo ostale velesile baje še dalje posvetovale. Vendar pa brez Japonske konference nima več pravega pomena. Tako se je zdaj za razorožitvijo na suhem izjavila tudi razorožitev na morju. Neka vest trdi, da se bo osnoval svetovni blok proti Japonski.

Agencija Havas poroča iz Stockholma, da je **švedska vlada zaradi bombardiranja švedske bolnišnice v Abesiniji vložila v Rimu protest.**

Podrobnosti protestnega besedila niso znane. Švedom se bodo pridružile še druge severne države, ki so poslale posebna odposlanstva Rdečega križa v Abesinijo.

Iz Prage poročajo, da bo v četrtek 16. t. m.

obiskal Prago avstrijski zvezni kancelar Schuschnigg.

Vzrok obiska ni čisto jase. Zatrjuje se, da Schuschnigg skrbi bodočnost Avstrije, ki se mu zdi menda bolj varna, če se tesneje sprijazni z Malo antanto. Sam kancelar na razne časopisne vesti izjavlja, da njegova pot v Češkoslovaško ne pomeni nikake izpremembe avstrijske zunanje politike.

Gospodarstvo

Tedenski tržni pregled

VINO. Zaradi toplejšega vremena se je vinska kupčija vsaj po Dolenjskem in Bizelskem nekoliko razgibala. To pa največ zaradi izredno nizkih cen. Mali vinogradniki, ki so zlasti v denarnih stiskah, še 3 Din za liter

ne dobivajo. Pomlad prinaša vinogradnikom krškega in brežiškega sreza zmerom več zanimanecv za njihova osvežujoča vina in s tem seveda dvig cen, ki ga tako željno vse pričakuje.

GOVED. Na ptujskem sejmu so se za kg žive teže prodajali: voli po 2.50 do 3.50, krave po 1 do 2.25, bikli po 2 do 2.25, junci po 2 do 2.50, telice po 2 do 3.50 Din. Konje so prodajali po kakovosti, in sicer od 200 do 3000 Din, žrebeta pa od 500 do 1500 Din za glavo.

SVINJE. Na mariborskem sviniskem sejmu so prodajali prašce, od 5 do 6 tednov stare po 65 do 80, 7 do 9 tednov po 90 do 120, 3 do 4 mesece po 140 do 200, 5 do 7 mesecev po 220 do 280, 8 do 10 mesecev po 340 do 450, nad leto stare po 560 do 900 Din. Kilogram žive teže so plačevali po 5.25 do 6 Din, mrtve teže pa 6 do 9 Din.

KRMA. Na mariborskem trgu so prodajali seno po 59 do 60, slamo po 30 do 35, otavo po 50 dinarjev za 100 kg.

JAJCA IN MLEKO. Na mariborskem trgu so bile cene jajcem po 1.25 do 1.50 Din za kos, mleko na no 1.75 do 2 Din liter.

ZELENJAVA. Cene na ljubljanskem trgu: špinaca po 8 Din, radič po 12 Din in karfiola po 4 do 6 Din kg. Motovilec je zaradi tople zime po 1 do 1.50 Din merica.

Vrednost denarja

Na borzah smo dobili v devizah (s prišteto premijo):

1 holandski goldinar za 29.76 do 29.90 Din;
1 nemško marko za 17.56 do 17.70 Din;
1 angleški funt za 215.60 do 217.93 Din;
1 ameriški dolar za 43.17 do 43.58 Din;
100 francoskih frankov za 289.11 do 290.55 Din;
100 češkoslovaških kron za 181.33 do 182.44 Din;
Avstrijski šilingi v privatnem kliringu so bili po 9.17 do 9.27 Din. Vojna škoda se je trgovala po 353 do 355 Din.

Sejmi

20. januarja: Beltinci, Kočevje, Marenberg;
21. januarja: Gradac, Teharje, Sv. Lenart v Slov. gorah, Videm ob Savi, Višnja gora, Novo mesto;
22. januarja: Mozirje, Sodražica;
25. januarja: Blagovica, Lendava, Koprivnica (Šmarski srez), Radeče pri Zdanem mostu, Slovenjgradec, Studenice pri Poljčanah

hitro sta se pojavili v njegovi bližini Beatrika ali njena mati.

Janko je večkrat opazil, da gleda Kaluta, ako kdo ž njim govori, na svojo desnico. Na tej roki je nosil čudno oblikovan zlat prstan, ki je bil popisan z različni skrivnostnimi znaki in ga je krasil dokaj velik temnovišnjev kamen čisto posebne barve. Nekoč je Janko vprašal Indijca, čemu dela to. Kaluta pa je napravil neprodoren obraz.

»Kar tako, mladi sahib«, je rekel z dozdevno brezbriznostjo.

S tem se je moral Janko zadovoljiti, zakaj ni je bilo sile, ki bi bila mogla razvezati Kaluti-Baju jezik, ako sam ni hotel govoriti.

Nekega dne je sedel Janko spet v sobi svojega strica, ki je delal tu po nekaj ur na dan. Imel je zelo mnogo dopisovanja.

Beatrika se je bila peljala z materjo po opravkih. Tako je mogel Janko upati, da bo imel strica vsaj urico zase.

»Ali imaš kaj časa zame, stric Viktor?« je vprašal, ko je stopil v sobo.

»Da, dečko, zate vedno Dai, sedi k meni! Ako hočeš pušiti, si kar postreži.«

Janko je vzel cigareto in jo z zadovoljstvom prižgal. Stric Viktor je pušil vedno najboljšo sorto.

»Kje pa je tvoj Kaluta?« je vprašal, oziraje se po služabniku.

Viktor se je zasmejal. »Zdi se mi, da veljaio tvoji poseti bolj Kaluti nego meni.«

Tudi Janko je udaril v smeh. »Ne tajim, stric Viktor, da me Kaluta živo zanima. In tudi v angleščini se vadim, kadar kramlava.« Toda če morem nemoteno govoriti s

teboj, sem vendar še dosti srečnejši. Vesel sem, da si tu, in najrajši bi videl, da se ne ločimo nikoli več.«

»Oh, to bi bilo gospodični Severjevi gotovo zelo neprijetno«, se je pošalil Viktor.

Janko ga je pogledal čudno očitačo. »Tega ne smeš misliti o Romani, stric Viktor. Vem, kam meriš. A verjemi, da gledaš Romane v prav tako napačni luči, kakor sem jo gledal prej tudi jaz. Mama in Beatrika sta krivi tega. Sljata o nji vsakovrstne grdobe.«

»Izmišljata, Janko?« je karaje vprašal Viktor.

Janko je odločno pokimal. »Da — izmišljata — tako pravim, in še podčrtam!«

»Menda vendar ne trdiš, ljubi Janko, da bi tvoja mama in tvoja sestra namenoma pripisoval gospodični Severjevi slabe lastnosti?«

Janko je skomignil z rameni. »Ali sta sami prepričani o teh slabih lastnostih, ne vem; vem le, da jih pripisujeta Romani po krivem.«

»Potemtakem gledaš ti svojo popolisestro v drugačni luči?«

»Da, v povsem drugačni — v pravi luči.«

»In veš z gotovostjo, da se ne motiš?«

»S popolno gotovostjo, stric Viktor. Vem, da se godi Romani kruta krivica. Dokaze imam! Prej sem bil sam njen najhujši obtožitelj, ker sem verjel vse, kar sta govorili o nji mama in Beatrika. Vedel sem se proti Romani tako neotesano, da si ne bom mogel nikoli odpustiti. Da, stric Viktor, ni še dolgo tega, ko sem bil prava pravcata irhovina in največji malopridnež. Ako sem zdaj na tem, da postanem drugačen človek, se imam zahvaliti samo Romani. Prav za prav ne bi smel go-

Drobne vesti

— **Kuluk v dravski banovini.** Ministrstvo za zgradbe je za leto 1935/1936, oprostilo dravsko banovino ljudskega dela za banovinske ceste. Za oprostitev za proračunsko leto 1936/1937, bo prosila banska uprava naknadno po zaslišanju banskega sveta. Občine, ki nimajo rednih denarnih sredstev za gradnjo in vzdrževanje občinskih cest, pa so zavezane odrediti ljudsko delo in morajo sestaviti seznamke za odslužitev ljudskega dela, odnosno za odkup te obveznosti. Ti seznamki morajo biti sestavljeni in razglašeni najkasneje do 15. marca. Po preteku razglasitvenega in pritožbenega roka morajo občine predložiti seznamke z vloženimi pritožbami pristojnemu nadzorstvenemu oblastvu v odobritev. Za proračunsko leto 1936/1937, je ban dravske banovine v smislu zakona o samoupravnih cestah odredil ljudsko delo in odkupnino v dveh enotah, povprečno dno po 10 Din. Na predlog občinskega odbora sme pristojno sresko načelstvo v smislu pravilnika o ljudskem delu zvišati obveznost za občinske ceste na tri enote.

— **Vprašanje razdolžitve.** V Subotici je bilo v nedeljo zborovanje dolžnikov, na katerem je bil glavni govornik minister za gradnje dr. Marko Kožul, ki je izvajal med drugim: Tako zvano gibanje dolžnikov je seglo že preko vse države. Danes je to že gibanje s katerim se mora resno računati. Denar mora priti v poštene roke, ker more samo tako uspešno vršiti svojo veliko poslanstvo. Pri nas vlada sebičnost kapitala. Danes je skritega do dveh milijard denarja, ki je tako odtegnjen gospodarstvu. Najprej so odirali ljudstvo s previsokimi obrestmi, zdaj pa skrivajo denar in škodujejo tako našemu gospodarstvu. Vrniti se moramo v tiste čase, ko smo se zadolžili, to pa na ta način, da povišamo cene poljskim pridelkom na višino dobe, ko so kmetje delali svoje dolgeve. Potem ne bo treba črtati dolgov, ker jih bodo kmetje z lahkoto plačali. Ako se to ne zgodi, potem se morajo dati vsem dolžnikom brez razlike enake ugodnosti, kakor jih imajo kmetje s kmečko zaščito. Narodna skupščina mora takoj pristopiti k reševanju tega vprašanja.

— **Društvo dolžnikov v Kranju.** Kakor v Ljubljani se tudi v Kranju vrše priprave za ustanovitev Društva dolžnikov. Društvo bo iskalo pota za pravilno rešitev razmerja med dolžnikom in upnikom ter preučevalo možnosti za ublažitev gospodarske stiske.

voriti o tem, saj tudi ona noče, da bi jo branil. Zavezal sem se s častno bseedo in ne smem povedati, kako sem prišel do spoznanja, da smo delali Romani grdo krivico. Verjemi mi, da je gospodični Severjeva zlata in plemenita duša, ki jo more človek le občudovati. Toda silno tenkočutna je in skromna. Nihče ne sme vedeti, kolikšna je mera njenega velikodušja. V tem je čisto podobna tebi. Tudi ti ne maraš, da bi te hvalili. Toda zdi se mi, da sem povedal že preveč. Dovolj o tej stvari. Nočem le, da bi gledal Romane tudi ti v tako grdi in izpačeni luči, kakor ti jo kažeš mama in Beatrika. To me boli. Spoznaj jo v njeni pravi podobi. In verjemi, da se niti v mislih ne upira tvojemu bivanju pri nas. Narobe, že večkrat me je vprašala, ali je res preskrbljeno za tvojo udobnost in ti ne manjka ničesar. Pomana te ceni zelo visoko.

»Tako?«

»Da, le nič ne vprašuj tako neverjetno. Dobro poznam Romane in vem, koga ima rada in koga ne.«

»Potemtakem misliš, da ima mene rada?« je rekel Viktor, smehljaše se njegovi vni.

»Da, ceni te; simpatičen si ji. Kadar sem pri nji, govoriiva skoraj samo o tebi. Ona le ne mara kazati svojega mnenja o ludeh, zakaj ponosna je in sama zase, ne takšna kakor Beatrika, ki ima za vsakogar takoj pripravljeno lepo besedo. Zato pa čuti mnogo globlje od nje.«

»Ali veš to tako natanko?« je vprašal Viktor zamišljeno.

(Dale)

Delodajalci naj pravočasno prijavijo delavce v zavarovanje

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja delodajalce na nastopno:

Množe se primeri, da delodajalci ne prijavijo svojih delavcev v zavarovanje. Ko jih urad pozove k prijavi, opustitev prijave utemeljujejo s trditvijo, da so najeli delavca ali vajenca samo za poizkušnjo ali da delavec ni izročil delavske knjižice in podobno. Tak izgovor po zakonu o zavarovanju delavcev niso utemeljeni in jih urad ne more uvaževati.

Prijavna dolžnost teče takoj od dneva dejanskega nastopa dela ne glede na to, ali je delavec nastel za stalno, začasno ali samo za poizkušnjo. Delavec mora biti prijavljen najkasneje osmi dan potem, ko je delo začel.

Vsaka zakasnela ali neresnična prijava more delodajalcu povzročiti velike izdatke, ako delavec (vaenec) oboli pred prijavo ali v roku 8 dni po zakasneli prijavi.

Urad opozarja delodajalce, da jih more samo pravočasna in pravilna prijava delavcev (va-jencev) varovati pred škodo, ki jim bi nastala v primeru obojenja (nezgode) nepriavljenega delavca.

O delovnem pod očju gospodarskih zadrug

Skupščinski odbor za preučevanje zakona o gospodarskih združbah je na poslednjih sejah izvršil po dolgotrajni razpravi nekatere spremembe v besedilu člena 1. zakonskega načrta, ki določa njihove naloge. Prvi odstavek tega člena se zdaj glasi: »Gospodarska zadruga v smislu tega zakona je družba z nedoločenim številom članov (zadružnikov) s spremenljivim številom poslovnih deležev, v kateri deluje vsak član neposredno in ki ima v skupnem vodenju poslov po načelu vzajemne pomoči članov nalogo, da pospešuje njihov gospodarstvo.

Drugi odstavek se glasi: Zadruga se sme baviti z vsakim neprepovedanim poslom, ki

Zakaj se je tako ustrašil?

Ker tako umazane vode pri perilu še ni videl nikdar. Ali je njegovo perilo res tako zelo zamazano? Bog obvaruj! Gospa Ivanka takoj pojasni uganko. Terpentinovo milo Zlatorog ima v svoji obilni, gosti in beli peni to izredno moč, da izvleče iz perila vso nesnago. Čim čistejša je perilo oprano, tem temnejša je voda.

Zlatorogovo TERPENTINOVNO MILO

lahko poveča dohodke ali zmanjša izdatke njenih zadružnikov, kakor tudi z delovanjem pri pospeševanju zdravstvenega in kulturnega stanja svojih članov.

Glede na načelo, da mora zadruga poslovati le s člani, so v načrtu zakona navedene posamezne izjeme, v katerih sme zadruga poslovati tudi z nečlani. Tako je med drugimi določeno, da sme zadruga v poslih skupne nabavke in potrošnje prodajati nezadružnikom ambalažo in pokvarjeno ali poškodovano blago, kakor tudi odpadke in vzporedne proizvode, dobljene pri zadružni proizvodnji in predelavi, ki ne služijo potrošnji njenih zadružnikov. V prvotnem besedilu je bilo določeno, da sme take prodaje vršiti zadruga samo po pismenem odobrenju revizijske zveze zdaj pa je ta določba spremenjena v toliko, da mora zadruga vestiti revizijsko zvezo.

Spremenjena je tudi določba, ki pravi, da zadruga za skupno prodajo in predelavo proizvodov svojih zadružnikov ne sme o teh proizvodov kupovati po fiksni ceni. Tej določbi je zdaj dodano, da smejo take zadruga kupovati proizvode zadružnikov le za skupno prodajo in da lahko dajejo na te proizvode predjume. Na osnovi utemeljene zahteve pa sme revizijska zveza dovoliti zadrugi, da sme proizvode članov tudi kupovati na svoj račun, toda le če člani upravnega odbora in poslovodja zadruga prevzamejo vzajemno jamstvo za mo-

rebitne izgube, ki bi nastale in bi prišli v nevarnost poslovni deleži.

DOPISI

DRAMLJE. Na hribočku Sv. Uršuli obstoji že 36 let trsnica (zdaj banovinska), ki je v veliko korist tukajšnjemu vinarskemu okolišju. Naši vinogradniki so nabavljali največ trtnega materiala v trsnici, posebno tedaj, ko se je v naših krajih razširila trtna uš in uničila trto. Trsnice so tedaj pod državno kontrolo začele vzgajati trte na ameriških podlagah, katerih trtna uš nemara. Nanje cepljene žlahtne trte prav dobro uspevajo. Tudi trsnica v Dramljah je že od leta 1900. dalje plodno delovala in razposlala nešteto cepljenih trt in ukoreninjenih podlag po raznih krajih naših vinorodnih okolišev, kjer se pridelava danes prav dobra vinska kapljica. Ker je najemmina starih nasadov lanske leto potekla, je vzela banska uprava od g. Goleža, posestnika v Gruščah, v najem lepo, okrog 2 ha obsežno parcelo, kjer se bodo na novo vzgajale trte raznih sort, da bodo mogli vinogradniki tega okolišja nabavljati za naše kraje primerne sorte in podlage. Pri nas se pridelajo velike množine najboljših sortiranih vin, ki pa se žal, hranijo po vinogradniških kletih neprodane.

DOMA

Nehote je pogledala na obe strani ceste, kjer so se širila polja in se lesketala v zahajajočem solncu. Žito je šlo šele v klasje, vsi drugi pridelki so bili pa tudi še zeleni, neužitni. In čeprav bi rasle po njih same dobrote, same jagode in melone, — kaj bi ji pomagalo? Saj se jih ne bi bila smela dotakniti! Saj ni tatica!

Oh, če bi le srečala med potjo kakšnega berača, ki bi ji povedal, kako on živi!

Ali je sploh še kdo na svetu tako v stiski kakor ona. Tujka je, nikogar ne pozna, po neznanih krajih hodi in ne ve si pomagati. Vsak človek, ki ga sreča, jo poskuša oslepariti. In koliko je morala zadnje dni pretrpeti. Kakor v sanjah je gledala svojo mrtvo mater, svojo bedo, spomnila se je ubogega Palikarja, ki se mu zdaj godi bog ve kako hudo, vsega...

In vendar mora potovati dalje, ne da bi vedela, ali bo nazadnje obstala pred odprtimi vrati... Kajti utegne se zgoditi, da jo bodo tisti, ki bi ji morali biti po materini smrti najbližji, zavrgli.

Kako naj pride tja, kamor je namenjena?

Vsi imamo v življenju ure, ko smo posami in ko obupujemo, ure, ko nam je preme življenja lahko ali pa neznosno. Perina je bila vsak večer otožna, da sama ni vedela, zakaj. Ta večer, ko je iznenada začutila vso težo svoje nesreče, pa je bila njena žalost že prav blizu obupa.

Se nikoli ni s tako težavo zbrala svojih misli, še nikoli se ni tako s težavo odločila. Zdelo se ji je, da je kakor sveča v vetru. Njen plamen omahuje neprestano, zdaj sem, zdaj tja. Če bo veter še hujši, bo ugasnila.

Tako otožen je bil ta večer, čeprav je bil hkratu tudi lep in niti najmanjši oblček ni kazil jasnega neba. Niti najrahljša sapica se ni zganila. Kako srečni so morali biti ljudje, ki so zdaj po opravljenem dnevnem delu sedeli na pragu pred hišo in se pogovarjali!

Ko je zapustila vas, je za trenutek obstala. Potem pa se je napotila dalje, v neznan pokrajino.

SEDMO POGLAVJE

Na samotnem polju

Ceprav je bila Perina tako utrujena, da so jo noge bolele, bi bila najrajši hodila vso noč. Njena žalost se je namreč naposled izprevrgla v mir, ki jo je nekako potolažil. Toda če bi bila šla dalje, bi se morala naposled ustaviti, kjer bi pač naneslo, in si ne bi bila mogla poiskati primerne zavetja za nočni počitek. Zato je malo pred nočjo začela gledati za prenočiščem.

Ni dolgo hodila, ko je zagledala pred sabo široko polje, zasajeno z artičokami. Na sredi sta kmet in njegova žena rezala zrele glave in jih metala v košaro. Ko je bila košara polna, sta jo stresla na voz, ki je čakal na cesti. Perina je obstala in ju nekaj časa gledala. Potem je pripeljal mimo voz, na katerem je sedela mlada ženska.

»Ali jih že režete?« je zaklicala proti nji.

»Nič prezgodaj ni,« ji je odgovoril kmet. »Saj ni prav nikakšen užitek, če mora človek cele noči bedeti, da mu tatovi vsega ne poberejo. Zdaj bom vsaj lahko spal v svoji postelji.«

»Kaj pa vaš sosed?«

»Ta je prebrisan. Drugi varujejo moje polje,« si misli. Toda danes se bo urezal, če bo vse prav. To se bodo ljudje smejali, če mu bodo ponoči rokovnjači vse pobrali.«

Artičoke so bile obrane in kmet s svojo ženo je že zlezal na voz. Tudi ženska, ki se je bila za njima pripeljala, se jima je pridružila. Vsi trije so se smejali. Vse je kazalo, da jim usoda sosedovih artičok ni prav preveč pri srcu in da jim je več do mirnega spanja.

»Da, to bi mu pa privoščila,« je še zaklicala ženska.

V mraku je Perina komaj še videla, kako se prav za prav razlikujeta obe njivi.

Prvo je bilo že docela obrano, na drugem pa je bilo še vse polno zrelih artičok. Na meji med obema je stala za sčlo zgrajena kočica, kjer je kmet tako nerad bedel ponoči in čakal na tatove. Kako vesela bi bila Perina, če bi imela tako zavetje.

Komaj pa ji je prišlo to na misel, že se je tudi vprašala, ali ne bi morda lahko prenočila v tej kolibi. Saj ne bi nikomur napravila škode, če bi do jutra ostala tu. Tudi se ji ne bi bilo treba bati, da bi prišel ponoči kdo motit, ker je bila njiva daleč od hiše.

Vendar pa se ni upala takoj kreniti tja. Od

POLJANSKA DOLINA. Sokol je priredil na Stefanovo igro in prosto zabavo. Kljub slabu potu je bil obisk prav dober in obiskovalci so bili s sporedom zadovoljni. Drugo prirediteljeval je imel Sokol na Silvestrovo. Sokolska misel je kljub hudim časom in hudim nasprotnikom v dolini krepka. — Trda gre za zaslužek, kar je posledica sankcij proti Italiji. Četudi ni bilo nekdanjega prometa z lesom, vendar ga je bilo nekaj. Zadnji čas je pa čisto prenehal. Kdaj se bo obrnilo na boljše. Brezposelnost se hudo občuti v dolini. Ob cesti hodijo skozi dolino potrebni in nepotrebni ter beračijo. — Učitelj g. Janko Štefe na Savodnjem je premeščen na Krvavo peč blizu Velikih Lašč. Bil je duša savodnjanskega Sokola, ki ga bo zelo pogrešal. Težavno bo dobiti zanj primerne namestnike.

VELIKA NEDELJA. Dne 19. t. m. bo po večernicah ob 15. gospodarsko predavanje. Predaval bo sreski kmetijski referent g. Zorčič o obnovi naših gor. Ker je tako predavanje prav zdaj važno, ko se obnavljajo gorice, so vabljeni vsi, ki se za vinogradništvo zanimajo. Po predavanju pa bo občni zbor Bralnega društva.

Domače novosti

* **Za januar pretoplo vreme.** Posledice blage zime se že kažejo: prvo pomladno ovetje odganja. Tudi sadno drevje marsikje že napenja popke in celo cvete. Na vrtu g. Ane Garvasove na Izanski cesti v Ljubljani je češnja že v cvetju. Pa tudi iz drugih krajev naše banovine, zlasti pa z juga države prihajajo podobna poročila. V Vojvodini se je začelo odpirati popke sadnemu drevju in če bo trajalo vreme še dober teden dni, se bo razcvetelo vse sadno drevje. Podobno je v tamošnjih vinogradih. V Primorju je sem in tja na vinski trti opaziti majhne plodove od cvetenja v preteklem mesecu in ponekod so tudi jabolane že v polnem cvetju. V okolici Splita cvete španski bezeg. V Ludbergu pri Varaždinu sta na nekem vrtu v cvetju jabolana in marelica. Da taka mila zima ni koristna za kmetijstvo, je seveda samo po sebi razumljivo.

oste do koč je bilo precej daleč, zato je rajši počakala, da se je docela stemnilo. Koča je bila bolje opravljena, kakor je pričakovala kajti na tleh je bilo pripravljeno udobno ležišče iz bičja in snop slame je služil za zglavje.

Ko je zapuščala Pariz, se je zdela sama sebi kakor preganjana srna. Med potjo se je ne-prestano ozirala, ali ji morda ne slede orožniki, da bi razglasili skrivnostno zgodbo s tistim novcem za pet frankov. V koči šele se je pomirila in ni bila več v skrbeh. Novo zaupanje v usodo je prevzelo njeno srce. Ni bilo še vse izgubljeno, ni bilo še vse pri koncu.

Toda hkratu se ji je oglašil tudi želodec, ki je dotlej molčal. Spet je začela premišljevati, kako bo s petimi centimi izhajala do Maraucourta. Kaj bo jutri, kaj pojutrišnjem?

Toda kakor je bilo to vprašanje zanjo važno, vendar ni izgubila poguma.

Ko je legla na bičje in si potisnila otep slame pod glavo, je videla skozi razpoke v koči mehko mesečino, ki je tedaj oblila pokrajino. Potem je zaprla oči. Pomislila je na svojega uboega očeta, pred sabo ga je videla, potem pa se ji je pokazal še obraz rajne matere, ki jo je zapustila na poti, malo pred oltarjem Davida je spremila k poslednjemu počitku. Solze so jo obile in sredi svojih otožnih misli je zaspala, da sama ni vedela kdaj.

In vendar, kakor je bila utrujena, ni mogla trdno spati. Pogosto jo je zbudilo drdranje voza, ki je hitel po cesti. Nekoč se ji je zazdelo, da je neki voz obstal. Takrat je prisluhnila. Ni se zmotila. Zaslišala je pridružen govorjenje. Pogledala je skozi razpoko v steni. Vi-

* **Ustanovitev Zveze vodnih zadrug dravske banovine** je bil namen sestanka 30 zastopnikov 19 obstoječih vodnih zadrug (in 12 snujočih se), ki se je vršil te dni v Ljubljani. V bistvu je naloga Zveze vodnih zadrug ustanavljanje, informiranje, podpiranje, vodstvo in enotno usmerjanje vodnih zadrug, podpiranje banovinskih in državnih oblastev v svrhu pravične, smotrne in gospodarske razdelitve podpor in uporabe razpoložljivih sredstev za regulacije in melioracije v dravski banovini in potrebno posredovanje med članicami in oblastmi.

* **„Živalca“ je zborovala v nedeljo pri „Šestici“ v Ljubljani.** Vodil je zbor predsednik društva, ravnatelj mestne vrtnarije g. Lap. Tajnik Pečovnik je očrtal društveni program, namreč pospeševanje reje malih živali, ki more olajšati gospodarski položaj malega človeka. Društvo ima 719 članov, od teh 29 podpornih. Društveno glasilo je prihajalo v 7000 izvodih med članstvo. Društvo je priredilo dve razstavi, ki ju je obiskalo nad 18.000 ljudi, in eno predavanje na Jesenicah. Blagajniško poročilo je podal g. Babnik. Izvoljen je bil ponovno skoro ves stari odbor s predsednikom g. Lapom na čelu.

* **Naš tobak za Češkoslovaško.** Iz Prage poročajo, da sta češkoslovaška in jugoslovska tobačna režijska sklenili 25-letno pogodbo za letno dobavljanje večjih količin tobaka iz Jugoslavije Češkoslovaški. Pogodba je okvirna in bo treba vsako leto pogajati glede količin in kakovosti. Denar, dobljen za tobak, bo služil delno za poravnane češkoslovaških terjatev nasproti nam.

* **Po 20 letih se je vrnil iz Rusije** vojni ujetnik Mato Vojnović iz Sunje na Hrvatskem. Ruska oblastva so mu izdala potni list kot »vojnemu ujetniku imperialistične vojske«. Da obstoja Jugoslavija, je izvedel šele pred štirimi leti. Iz Maribora so Vojnovića, ki govori samo še rusko in je hrvatski napol pozabljen, odpravili v njegov domači kraj.

* **Visoko nagrado dobi**, kdor na de truplo 20. decembra v Gruberjevem prekopu ponesrečene Marije Stuzzičeve, rojene Bertonicljeve. Pokojnica je bila srednje postave. Kdor bi truplo našel naj zaradi njegovega prevoza v Ljubljano takoj obvesti rodbino g. Stuzziča. Ljubljana, Tavčarjeva ulica 4, ali pa upravo ljubljanske policije.

dela je več senc, ki so vrgle z voza nekaj koršar in odhitele na njivo, sosedno njivo, kjer artičoke še niso bile obrane.

Takoj e vedela, — to morajo biti tatovi, o katerih so se prej ljudje pogovarjali. Hitro so jih obirali in jih metali v košare.

Perina je bila od strahu vsa iz sebe. Vedela je, da bo v nevarnosti, če jo tatovi opazijo. Ubiti jo utegnejo, da jih ne bi izdala.

Sicer pa je bilo prav neverjetno, da bi jo tatovi odkrili, saj so nalašč izbrali noč, ko so bili prepričani, da ne bo nikogar v koči. Le nekaj je še skrbelo Perino. Kaj bo, če zalotijo tatove in primejo tudi njo? Kako bo dokazala, da ni delala v sporazumu z njimi, da ni tudi ona kriva?

Ob tej misli se je spet zgrozila. Oči so ji zalile solze, da ni ničesar več videla. Slušala je samo še hitro rezanje artičok. Tolažilo jo je le to, da so delali ljudje z veliko naglico in da bodo morali biti kmalu z delom pri kraju.

Toda tatove je nekdo zmotil. Iz daljave se je čulo drdranje voza, ki se je čedalje bolj blizalo. Nočni obiskovalci njeve so se potuhnil med grmovje, da jih ni mogel nihče opaziti.

Ko je voz odhitel mimo, so se s podvojeno močjo lotili dela.

Delali so, da hitreje niso mogli, Perini pa se je zdelo, da ne bodo nikoli pri koncu. Leno so se vlekle minute, ko je premišljala, kako bi se rešila in pobegnila od tod.

Vedela je, da se ne bo mogla brez šuma izmuzniti. Zato se je v obupu potuhnila, kakor bi spala.

* **Štiri rudarje je zasulo.** Ko je v nedeljo jutraj kopalo več rudarjev v premogovniku v Pečovniku, se je zdajci zrušil strop in zaprl štirim rudarjem izhod. Ostali rudarji so jim pri-skočili takoj na pomoč, odkopali zasuti rov in rešili vse štiri rudarje, ki so ostali po srečnem naključju nepoškodovani.

* **Smrtna nesreča na Jesenicah.** Te dni se je pripetila v tvornici Kranjske industrijske družbe na Jesenicah strašna nesreča, ki je zahtevala življenje komaj 19-letnega ključavničarskega pomočnika Imre Iskre. Mladenec je delal v Martinovi peči, kjer je pomagal pri žerjavu. Nesrečno naključje pa je hotelo, da ga je žerjav zgrabil in ga skoro čisto zmečkal. Nesrečni Iskra je bil takoj mrtev.

* **Pri sekaniu dreves sta se smrtno ponesrečila.** Pred dnevi se je v gozdu nad Grebni- njem na Koroškem pripetila huda nesreča. Drvarji Anton Rovani, Miha Popelnik in Anton Melejšek so sekali drevje. Podžagali so mo- gočno bukev, ki pa se je nepričakovano zrušila. Popelnika je ubilo na mestu. Rovani je za posledicami notranjih poškodb umrl v ce- lovški bolnišnici, a Melejšku je zlomilo roko.

* **Avtomobilska nesreča pri Domžalah.** V pe- tek se je na cesti med Prevolami in Zelodni- kom pripetila huda nesreča. Sofer Stanislav Jakomin iz Ljubljane je peljal s tovornim avto- mobilom iz Lukovice proti Domžalam dve in pol tone jabol. Ko je privozil na kraj, kjer se od državne ceste odcepi banovinska proti Mo- ravčam, je zaradi neke napake v avtu in pol- zke ceste zaneslo voz po klancu navzdol. Avto je zadel 76-letnega berača Miho Gamsa iz Me- kinj, ki ga je sunek vrgel s ceste na travnik, kjer je nezavesten obležal. Ljudje so ga pre- nesli v Zelodnik in ga spravili pod streho pri posestnici Repnikovi, kjer je starček čez pol ure izdihnil.

* **Oče bratov Markučiev je umrl.** V Dn'avi pri Sv. Benediktu je umrl te dni 92-letni An- gelo Markuci, oče obeh bratov Jožefa in Ivana, ki ju je lansko jesen mariborsko sodišče rešilo dosmrtno ječe. Njun oče je še doživel, da sta mu bila sinova oproščena strašne kazni.

* **Od danes naprej snežke svetovne znamenje** »Tretorn«, št. 35—38, po 10 in 15 D'n in mo- ške in ženske galoše vseh velikosti po 29 D'n. Stermečki Celje.

* **Iznenada pa se je začel zunaj žvižg.** Peri- na je pogledala skozi razpoko v steni in opa- zila voz, ki je na cesti obstal. Ali so mar do- mačini zalotili tatove?

Ne. Bil je voz, ki je prišel po plen. Nočni obisko- valci so hitro naložili artičoke na voz, potem pa so izginili z vozom vred proti Parizu.

Če bi bila Perina vedela, koliko je ura, bi bila najbrž še nekaj časa spala. Ker pa sloh ni vedela, koliko časa je prebila na njivi, je vstala, zlezla iz koč in se odpravila na pot.

Na vzhodu se je že pokazal prvi sonč vsta- jajočega dne.

OSMO POGLAVJE

Nevhte

Perina ni dolgo hodila, ko je zagledala ne- daleč pred sabo veliko črno gmočo čudnih oblik. Vse je kazalo, da mora biti to večja na- selbina. Na mračnem nebu se je ostro odra- žal zvonik, vse drugo pa je bilo še v temi.

Ko je prišla do prvih hiš, je začela oprezno gledati okoli sebe. Toda opreznost je bila od- več. Razen mačk, ki so se podile po cesti, je še vse spalo. Njeni koraki so zbudili le ne- kaj psov, ki so začeli lajati, pa so takoj utih- nili, ko se je malo oddaljila.

Čeprav je bilo jutro hladno, je bilo Perini na- ravnost vroče. Zdelo se ji je, da ji stiska senca jeklen obroč. Nekaj ji je manjkalo. Kmalu je vedela kaj. Lakota je bila! Od včerajšnjega dne še ni ničesar zavžila.

* **Velik požar.** Pred dnevi je nastal požar na gospodarskem poslopiju posestnika Antona Egerja v Spodnjih Jablanah pri Cirkovcah. Ogenj se je kmalu razširil še na sosednji gospodarski poslopij Franca Perčuha in Franca Kovačeca. Na pomoč so prihiteli gasilci iz Cirkovca, iz Mihovcev in Sikol, žal pa pomoč ni bila tako uspešna, da bi mogla ogenj zadušiti. Gospodarska poslopja so pogorela do tal. Vzrok nastanka požara ni znan.

* **Pod voz je prišla.** Ko se je 70-letna preužitkarica Marija Sivkova iz Bodreža pri Grobelnem v soboto vračala po cesti iz Celja domov, jo je podrl na tla neki voz. Ženica si je zlomila levo nogo in dobila hude notranje poškodbe. Prepelali so jo v celjsko bolnišnico.

* **Cez skalo v smrt.** V četrtek dopoldne se je odpravil 75-letni preužitkar Blaž Golob iz Županijah njev v planino Hudi konec s košem po seno. Ker se do opoldneva ni vrnil, ga je šest fantov šlo iskat. Iskali so ga ves večer, a šele pozno ponoči so ga našli mrtvega pod steno s polnim košem sena. Starček je najbrž slabo videl in je na ozki stezi zgrmel kakih 40 m globoko. Dobij je hude poškodbe na glavi. Truplo so prenesli v Stranje.

* **Samomor Slovenca v Zagrebu.** Nedavno si je končal v Zagrebu življenje poslovodja tvornice parketov Ivan Lozar, star 60 let. Celih 35 let je bil uslužben pri podjetju, ki bo pod težo gospodarskih razmer prenehalo obratovati. Mož ni mogel preboleti tega udarca. Ni mu šlo v glavo, da bi mogel služiti drugemu gospodarju. Obupal je nad življenjem in se obesil.

* **Liubavna žaloigra pri Mariboru.** Mariborski reševalci so bili te dni pozvani v Metavo pri Sv. Petru pri Mariboru. V sobi 22-letnega hlapca Ivana Klemenčiča sta ležala v mlaki krvi na tleh trupli omenjenega hlapca in 22-letne vinčarjeve hčerke Josipine Serdčeve iz Grušove pri Mariboru. Klemenčič je bil ustreljen v desno prsno stran, Serdčeva pa je imela ranjeno levo prsno stran. Reševalci so takoj prepelali oba v mariborsko splošno bolnišnico. Klemenčičevo stanje je bilo brezupno. Poškodbe Serdčeve pa so manj nevarne in je upati na njeno okrevanje. Po izpovedi Serdčeve se je dogodek pripetil tako da se je Klemen-

čič v obupu ustrelil s samokresom. Serdčeva, ki ga je imela zelo rada, je nato segla po samokresu ter se sama obstrelila.

* **Samomor bolnega krčmarja.** S Sušaka poročajo, da si je končal v vasi Podhumu življenje krčmar Peter Ban. Pred leti se je vrnil iz Amerike, kjer si je pri delu zlomil nogo. Doma je čutil vedno hude bolečine v nogi. V tem bo najbrž vzrok njegovega obupa. Bodi mu ohranjen blag spomin!

* **Pod težo življenja je omagal.** Te dni se je vršil v Smledniku na Gorenjskem pogreb 36 letnega delavca Jerneja Gubanca iz Vodice, ki je umrl na cesti. Gubanc, oče sedmih otrok, je bil vse poletje in jesen brez dela. Preživljal je sebe in družino s tem, da je nabiral v gozdu gobe in jih prinašal na trg v Ljubljani. Šele pred tedni je dobil delo na Jesenicah, kjer je postavljajl brzojavne drogove. Spal je kar na hlevu pri nekem tamošnjem posestniku in se pri tem, da bi kaj prištedil za družino, tudi slabo prehranjeval. Siromak je tako čedalje bolj hiral. Predzadnji terek je spet odšel z doma. Namenjen je bil na postajo in zavil je mimogrede v Bohinjevo gostilno onkraj Save pri Zbiljah. Takoj pa je spet nadaljeval pot, da ne bi zamudil vlaka, vendar ni prišel daleč. Kmalu so ga našli onemoglega ljudje. Usmilil se ga je siromašen delavec in ga spravil k sebi na dom, kjer je umrl za otrpjenjem srca. Zapuščena družina je zdaj brez rednika. Pomagajte ji.

* **Puška ni igrača.** V Fokovcih sta ostala v hiši sama 13 letni Jožef Zrinjski in njegov prijatelj 16 letni Jožef Milner. Zadnji je nagovarjal Zrinjskega, naj pokaže, kako lovsko puško imajo. Zrinjski je res prinesel puško, o kateri je mislil, da ni nabasana. Nameril jo je proti Milnerju ter sprožil. Strel je zagrmel in nekaj šiber je zadelo Milnerja ter ga tako poškodovalo, da so ga morali prepeljati v bolnišnico.

* **Avto na strehi.** Nedavno se je pripetila v Studenih pri Mariboru usodna prometna nesreča. Neki osebni avtomobil, v katerem so bili 28 letni tvorničar Oton Erlich, 30 letni posestnik Adolf Pesek in 28 letna natakarica Katica Klanečkova, je zdrknil po strmem pobočju proti Dravi. Vozilo je padlo na streho neke koče in tam obstalo. Vsi trije

so se občutno poškodovali. Zdravijo se v bolnišnici.

* **Strašna žaloigra odklonjenega zaljubljenca.** Pri Sv. Juriju v Slovenskih goricah je prišlo do žalostnega dogodka, o katerem se govori po vseh Slovenskih goricah. Zgodba se začne z dogodkom, ko se je fant zagledal v dekle, dekle pa si je izbralo drugega, s katerim se je te dni poročila. Fant je v svojem obupu sklenil grozen načrt. Ko so na domu njegove izvoljenke, ki se je poročila z drugim, bili zbrani svatje v najveselejšem razpoloženju, se je priplazil do hiše. Tik pred pragom stoji jablana. Preko debele veje je vrgel vrvi, se obesil ter obvisel tako nizko, da se je z nogami dotikal skoro tal. Vinjeni svatje so hodili pred hišo in v temi sicer videli postavlo človeka, ki je dozdnevno čisto negibno stal pri jablani in z bledim obrazom strmel proti vratom, a so ga pustili pri miru. Naposled so ga le ogovorili, ne da bi dobili odgovor. Ko ga je neki svat spet vabil v hišo na gostijo, je sunil nesrečnega fanta v bok. Z grozo pa je opazil, da se je telo zazibalo na vrvi. Takoj so prinesli luč in prerezali vrvi, toda fanta niso več mogli spraviti k zavesti. Razumljivo je, da je dogodek posebno presunil mladi zakonski par. Mož mlade neveste je takoj naslednjega dne posekal jablano in celo sklenil preseliti se iz tega kraja.

* **Po nesreči ustreljena v vrat.** V ljubljansko bolnišnico so sprejeli 16-letno Marijo Ingeličevno, rojeno v Škofji Loki in stanujočo v Godešiču. Nekdo se je igral z nabasano flobertovko. Nenadno se je orožje sprožilo in krogla je zadela Ingeličevno v vrat. Poškodba ni huda.

* **Samomor na Rožniku.** V nedeljo so našli ljudje na Rožniku negibnega moškega. Policijska komisija je dognala, da se je moški zastripil z izolom. Samomorilec je Anton Žitnik, po poklicu mesni oglednik in zavarovalni potnik iz Šmarja-Sapa. Pri njem so našli več pisem na svoce in nekaj denarja. Vzrok dejanja še ni znan. Pokojnik zapušča ženo s štirimi otroki.

* **Vlom v cerkev.** V nedavni noči so neznanci obiskali župnijsko cerkev v Izlakah pri Zagorju. V cerkev so prišli tako, da so vlomili vrata. Cerkvenih posod se niso dotaknili. Vlom je prijavljen orožnikom.

Da bi se vsaj malo odpočila, je sedla ob robu ceste. Prve hiše so bile že daleč za njo, do naslednjih pa je bilo še zelo daleč. In v jutrnjem mraku jo je prevzela utrujenost in kar ob cesti je zadremala.

Ko se je zbudila, je bilo solnce že visoko nad obzorjem.

Na polju so delali kmetje.

Spanec jo je osvežil. Prehodila je nekaj kilometrov, čeprav je bila lačna. Od daleč je videla na hribu prve hiše novega naselja. V žepu je imela še poslednji novček za pet centimov. Zanj je sklenila kupiti kos kruha.

Seveda je vedela, da ji potem ne bo ostalo nič več, toda sila je bila takšna, želodec se ji je oglašal s tako silo, da ga ni mogla potlačiti.

Ko je prišla v vas, je poiskala pekarno.

«Kruha mi dajte,» je poprosila.

Brez besede ji je pek pomolil kos kruha.

«Ali nimate starega?» je plašno vprašala Perina.

«Pa vzemi tegale,» se odvrnil pek in ji vrge hlebec, ki se je valjal že nekaj dni po mizi.

Toda Perina ga je vzela rajši kakor svežega, saj ga je bilo najmanj dvakrat toliko.

Kar sline so se ji začele zbirati v ustih, toda vzlic temu se je premagala in počakala do konca vasi. Potem pa je vzela nož iz žepa in ga razrezala na štiri kose.

Mislila je pojesti vsak dan košček kruha, tako da bi ga bilo dovolj, za štiri dni. Toda ko je pojedla prvi košček, je bila še bolj lačna kakor prej. Kar podzavestno se je lotila še

drugega koščka in potem tretjega. Preden je vedela, je bil ves kos poravnan.

Dan je bil vroč in sonce je pripekalo z vso silo. Perina je bila po suhen kruhu žejna, da ji je kar grlo zadrgovalo. Prišla je do nove vasi, toda ni se upala stopiti v kakšno hišo in prositi za kozarec vode. Vodnjaka pa ni bilo nikjer ob cesti.

Videla je, da jo gledajo ljudje po strani, zato se jim ni upala približati. Saj bi lahko mislili, da se potepa okoli in da išče kje priložnosti, da bi kaj ukradla.

Prah se je dvignil vselej, kadar je potegnil vroč veter ali pa kadar je kakšen voz zadržal mimo nje.

Potem se je začelo počasi oblačiti nebo. Potegnil je huiši veter, da se položil žito na njivah. Le s težavo se je potem dvignilo.

Perini je bilo sicer tesno, ker je videla, da se bliža nevihta, vendar pa je bila hkratu tudi vesela. Čeprav bo mokra, se bo vendar vsaj lahko kje napila.

Na zapadu je začelo grmeti.

V daljavi je zagledala gozd. Kar so ji dale moči, je začela hiteti proti njemu, da se ne bi vihar prehitel. Morda bo tam odkrila kakšno zavetišče.

Grmenje je postajalo čedalje huiše in bližje.

Prve debele kaple so začele padati okoli nje. Zdaj je bila že v gozdu. Temno je bilo tam, le bliski so osvetljevali stezo med stotletnim drevjem. Ko se je spet močno zabliščalo, je nedaleč zapazila nizko kočo.

Hitro je zavila tja.

V koči so morali nekoč najbrž stanovati oglarji. Narejena je bila iz tramov in že precej preperela. Ko je Perina odprla vrata, ji je udaril v nos voni po plesnobi. Najbrž že dolgo ni nihče prebival.

Veter je tulil skozi veje in lilo je kakor v potokih. Neikrat je v bližini tresčilo, da se je koča stresla do temeljev, toda vse je kazalo, da mora biti še trdna, čeprav je bila že stara. Voda je drla okoli, nie kar v potokih in se zgrinjala v globel pred kočjo. Od onod se je potem valila proti cesti.

Perina je molče gledala skozi okno. Bala se je strele in molila, da se ji ne bi kaj hudega primerilo. Potem je utriena spet zadremala.

DEVETO POGLAVJE

Boj do skrainosti

Ko se je Perina zbudila, je grmenje že davno ponehalo, toda še zmeraj je deževalo. V takem vremenu ni mogla iti dalje in zato je sklenila, da bo kar v koči počakala, dokler se ne zjasni.

Kar je zapustila Pariz, se ni utegnila gledati na svojo obleko. Med tem pa je že toliko preživela. Vsa prašna je bila. Zato se je v vodi, ki je kapala s strehe in se nabrala v preperlem sodu, umila in se potem preoblekla. V takem vremenu se ji ni bilo treba bati, da bi jo kdo motil.

(Dale)

* **Smrtna nesreča mladega delavca.** Pri cestnem odboru v Polhovem Gradcu je bil uslužben za cestarja 35-letni delavec Josip Zdešar. Nedavno pa mu je bila služba odpovedana, a delal je še kot dnevničar naprej. Te dni je kopal v kamnolomu. Pa se je zaradi neprestanih nalivov zrahljala zemlja utrgala in plaz je potegnil Zdešarja za seboj. Siromaka je skoraj popolnoma zasulo. Dobil je nevarne notranje in tudi hude zunanje poškodbe. Nesrečo so tako opazili ljudje in ga izvlekli iz peska. Reševalni avtomobil je Zdešarja naglo prepeljal v ljubljansko bolnišnico, kjer mu pa niso več mogli rešiti življenja.

* **Roparski napad.** Z vzklikom »Denar ali življenje« je v noči na nedeljo navalil pri Betnavi velik neznanec na 53 letnega posestnika Alojzija Roškarja s Pobrežja, ki se je vračal iz Hoč proti domu. V neznančevih rokah je zablestel mesarski nož. Ker ni bilo da-leč naokoli nikogar, da bi lahko priskočil na pomoč se je Roškar vdal v usodo, potegnil iz žepa denarnico ter mu izročil ves denar, to je 53 dinarjev, ki jih je imel pri sebi. Z zneskom jo je ropar ucvrl v betnavsko gozdovje. Roparski napad je prijavljen orožnikom.

* **Najrajši krađejo denar.** Iz piearne inž. Lotza v Franciškanski ulici v Mariboru so neznanci ukradli blagajno s 3300 dinarjev gotovine in raznimi hranilnimi knjižicami in menicami. — Iz stanovanja zasebnice Kranjčeve na Radvanjski cesti so neznani tatovi ukradli izpod omare 800 dinarjev gotovine. — Natakariči Mariji Pristovnikovi je izmaknila drzna žeparica v neki trgovini na Trgu svobode denarnico z manjšo vsoto denarja.

* **Ponarejalci denarja ob severni meji.** Orožniki v St. Ilju so prišli na sled ponarejalcem denarja v Strihovcu. Prišeljenec iz hrvatskega Zagorja Stefan Podgajski je skušal v neki gostilni ob državni meji plačati s ponarejenim kovačem. Gostilničarka je takoj opazila, da je denar ponarejen, ter je o tem obvestila orožništvo, ki je pri hišni preiskavi našlo priprave za vlijanje denarja. Stefan Podgajski je aretiran, za drugim člani orožniški še poizvedujejo.

* **Na porok napaden.** 30-letni mlinar in posestnik Gajzer Stefan iz Strajne je bil na poroki svoje sestre kot starešina. Pozno ponoči je na gostiji zmanikalo vina pa se je Gajzer v družbi s svakinjo napotil v zidnico po vino. N' pa še bil daleč od hiše, ko so ga obkolili trije pretepači iz Trnovske vasi in ga pretepli, da je obležal nezavesten. Gajzer je ostal nekaj dni v domači oskrbi; ker pa se mu stanje ni hotelo izboljšati, so ga prepeljali v bolnišnico.

* **Pijana beračica z otrokom.** V Ljubljani se je od časa do časa pojavljala srednje stara beračica z dveletnim otrokom. Beračica je bila zelo predrzna, ustavljala je ljudi kar na cesti, jim molila v cune oblečenega otroka nasproti in nadlegovala stranke na domu. Je to 40-letna Ivana z Vrhniške. Te dni je zopet beračila po ljubljanskih ulicah. Marsikdo ji je dal kakšen dar, samo da se je odkriža. Zenska pa je pri beračenju denar lepo uporabila. Napila se je žganja in vina v taki meri, da je z otrokom vred na cesti padla. Ljudje so jo morali pobrati in vmes je posegla policija, ki je pijano beračico aretirala in spravila v zapor. Otroka je policija izročila Dečjemu domu, kjer bo ostal, dokler oblastva ne najdejo končne rešitve malčka iz rok take matere.

* **Redar je stražil občinsko blagajno in jo izropal.** V Petrinji so zaradi mnogih tatvin odredili stalno nočno stražo v občinskih prostorih in ko je pred pravoslavim božičnim praznikom redar Vrbanac prepustil službo svojemu nasledniku, je bilo na videz vse v redu. Tudi drugi stražarji, ki so stražili med prazniki, niso imeli javiti kaj posebnega. Vrata v blagajniške prostore so ostala ves čas lepo zaklenjena in ni bilo videti, da bi jih bil kdo odpiral. Ko pa je te dni prišel blagajnik v urad, je opazil, da v omari ni več ročne blagajne, v kateri je bilo

preko 6000 Din. Tudi na glavni veliki železni blagajni je opazil sledove vlomilskega poizkusa. Pozneje so našli ob stopnicah, ki držijo v podstrešje, razbito in prazno ročno blagajno. Bila je zakopana v skrinji za pepel. Odtiskov prstov niso mogli posneti, ker so bili skrbno zbrisani. Sum je padej na redarja Vrbanca, in ko so napravili pri njem hišno preiskavo, so našli dosti kovanega denarja in tudi ugotovili, da je bil njegov bajonet skrivljen, ker je z njim odpiral ročno blagajno. Vrbanac se je nekaj časa izmotaval, ko pa so odkrili še razne druge dokazje, je vlom priznal.

* **Aretiran zločinec.** Pred dnevi je bilo vlomljeno v trafiko Franje Urekove v Pesju pri Velenju. Vlomilec je odnesel za 4000 dinarjev raznih cigaret in tobaka. Orožniki so storilca te dni aretirali. Je to 30-letni brezposelni delavec, oče sedmih nedoraslih otrok. Pri zaslišanju je priznal še več drugih tatvin, do katerih ga je prisilila beda, v kateri živi s svojo številno družino.

* **Revizor štajerskih občin v zaporu.** V St. Ilju so aretirali orožniki 35-letnega brezposelnega moškega, ki se je izdajal za banovinskega revizorja ter je pregledoval občinske posle po mariborski okolici. Za svoj posel je zahteval 50 Din. Nedavno pa je banska uprava zvedela za tega revizorja ter naročila orožništvu, da ga aretira. Odvedli so ga v Ljubljano.

* **Žrtev pretepačev.** V mariborski bolnišnici leži 23-letni delavec Jože Arnuš iz Gruševce pri Sv. Marjeti ob Pesnici z obema zlomljenima rokama, nalomljeno nogo, razbito lobanjo, podplutim desnim očesom in popolnoma marogastim hrbtom. Tako so ga zdelali pretepači, ko se je s prijateljem vračal z vasovanja domov. Prijatelj jim je srečno ušel.

* **Pretepi v cerkvah.** Sresko načelstvo v Splitu je dovršilo obširno preiskavo o izgrelih, ki so se o božičnih praznikih vršili v cerkvah v Srijaninah in Katoninah. V prvi vasi so se že pred cerkvijo vaščani pripravili in ruvali zaradi razdelitve stroškov pri nabavi zvona. Spopadli so se pozneje tudi v cerkvi in je bilo ranjenih 24 oseb. Štirje bojovníki so bili tako hudo ranjeni, da so jih morali odpeljati v bolnišnico. V drugi vasi pa so se fantje stopili v cerkvi zaradi deklet. Udeleženci spopadov so dobili od sreskega načelstva po 10 dni zapornekateri pa so bili izročeni tudi okrožnemu sodišču.

* **Kralj puranov v cilindru.** Hrvatski purani ne slove zaman. Posestnik Znidarič pri Ludbergu je vzredil 17 in pol kilograma težkega purana ter ga prodal Löwensteinovi trgovini v Bartlovcu za 140 Din. Ta puran pa napravi precej dolgo pot: poslali ga bodo v London. Ker je res lep, dobi na glavo papirnat cilindar in okrog vratu rdečo kravato.

* **40 dni gladovne stavke.** Pred okrožnim sodiščem v Požarevcu je bil obsojen zaradi umora na dosmrtno ječo posestnik Svetozar Lukič. Obsojenec pa je v reči začel gladovno stavko in je vzdržal 40 dni brez vsake hrane, dokler ga niso nezaveštnega prepeljali v bolnišnico, kjer je pri zopetni zavesti na vsak način hotel prepričati nadaljnje dovažanje hrane.

* **Roparski napad.** V Dragučevi pri Sv. Marjeti ob Pesnici so trije neznani moški zvečer na samotni cesti pričakali Ano Drvenškovo in jo napadli. Medtem ko sta posestnica dva napadalca držala in ji preprečila klicanje na pomoč, ji je tretji iztrgal iz rok ročno torbico in precej velik zavitek z raznimi jestvinami. V torbici je bilo nekaj denarja. Po izvršenem roparskem napadu so vsi trije izginili v bližnjem gozdu. Orožniki so storilce že izsledili.

* **Sum detomora.** Orožniška postaja v Štorah je prejela pred dnevi nepodpisano ovadbo, da je 40-letna Frančiška pred dobrim mesecem porodila dete, ki je brez sledu izginilo. Orožniki iz Štor so nato zaslišali Frančiško, ki je priznala, da je v novembri ponoči porodila deklico, ki pa je še isto noč umrla. Trupelec je iz sramu pokopala za hišo v bližini pokopališča, kjer je stanovala. Orožniki so na označenem mestu res našli trupelce. Raztelesen je

je pokazalo, da je bilo dete donošeno in da je ob rojstvu živelo. Verjetno je, da gre za detomor, ni pa izključeno, da je otrok sam izkrmavel.

* **Tihotapec uštelil orožnika.** Zalostno novo leto so imeli svojci orožniškega narednika Bukovška Antona v Ločah pri Poljčanah. Kmalu po praznikih so namreč prejeli vest, da je njihov sin, ki je že nekaj časa služboval kot narednik v Golubovcu pri Plavnici v zetski banovini, na Stefanovo postal žrtev svoje službe. Zadel ga je krogla iz tihotapčeve puške in mu končala mlado življenje. Bukovšku so poslednjo voljo izpolnili in ga te dni pripeljali v rojstni kraj Loče pri Poljčanah. Lep pogreb, ki so mu ga priredili stanovski tovariši, je pokazal, kako priljubljen je bil pokojnik. Ganljivo se je poslovil od njega ob odprtem grobu podnarednik Frelj iz Loč. Bodi pokojniku ohranjen časten spomin! — Naj še omenimo, da so zločinskega tihotapca takoj po zločinu prijeli.

* **Tatvina na celjski postaji.** Ko se je neki višji uradnik iz Beograda v nedeljo za trenotek odstranil s perona na celjski postaji in pustil svoj kovčeg na peronu, je 30-letni delavec Dragotin iz Sombora izrabil priliko in kovčeg ukradel. Lastnik je takoj opazil tatvino in obvestil stražnika, ki je aretirati tatu v trenotku, ko je s kovčegom zapuščal postajo.

* **Pustolovski padar je peharil ljudi.** Ernest Potrato je moč 45 let, rojen v St. Vidu nad Ljubljano, pristojen v Prevoje na Gorenjskem. Njegov poklic je v mnogih obtožnicah kratko naveden: zasebnik. Drugače pa se mož havi s padarstvom ter nastopa zlasti kot iztirjen zobar. Poznan je dobro v ljubljanski okolici, dalje na Posavju, okoli Kamnika in po Gorenjski. Ernest je bil zaradi mazaštva obsojen že nad 20krat. Zdaj čez zimo je v ljubljanskih zaporih, da prestane kazen enega leta in enega meseca. Med tem časom pa so prišli na sled še drugim Ernestovim pustolovščinam. Ernest se je lani poleti nastanil na Vrbi. Hodil je okrog in se predstavljaj kmetičem za zobarja. Zanimal se je za slabe zobe. Ljudem je pravil: »Veste! Zdaj sem na počitnicah. Lahko vam zobe popravim ceneje, ko pa v Ljubljani«. In kmalu je zaslovel okrog kot dober in cenen zobni zdravnik. Za majhen denar je popravil zobe, delal je bele zobe, popravil je krone in ruval možakom stare zobe. Njegova posebnost pa so bili zlati zobje. Svojim klientkam je zatrjeval: »Napravim vam najboljša zlate zobe. Kupil vam bom najfiniša zlato. Meni pa boste plačali malenkost.« Tako je do 10 oseb na Gorenjskem opeharil za 7000 Din. Mnoge ženske so mu izročile po 1500 do 2000 Din, da jim kupi v Ljubljani zlato in jim napravi zlate zobe. Ernest pa je bil pretkanec. Namesto pravega zlata je kupil neko malo vredno zlitino. Ta zlitina se prodaja po en dinar za gram med tem ko velja 1 g pravega zlata 50 Din. V nekaterih državah je strogo prepovedano, da bi se iz te zlitine popravljali zobje, pri nas je zaenkrat še dovoljeno, čeprav je zlitina človeškemu zdravju škodljiva. Ernestove klientke so bile pač pozneje razočarane, ko so spoznale, da n'imač v ustih pravega zlata, marveč škodljivo zlitino. Nekaterim strankam pa sploh ni napravil zob, marveč si je denar lepo sam za sebe pridržal. Državno tožilstvo je zadnje mesece prejelo prav mnogo prijav oškodovanih strank in bo v kratkem Ernest prišel pred mali senat zaradi mazaštva in sleparstva.

* **Žrtev bratove podivjanosti je umrla.** Poročali smo o krvavem dogodku, ki se je odigral v Mostečnem pri Makolah, kjer je sin posestnice Rok Kolar svojo sestro Terezijo tako močno udaril z motiko po glavi, da se je zgrudila in nezavestna obležala. Nesrečno Terezijo so prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer so se zdravniki zelo zavzeli zanjo, vendar je bila vsaka pomoč zaman. Uboga žena je za poškodbami čez nekaj dni umrla.

* **Skrajna podivjanost.** V Delavski ulici na Pobrežju v Mariboru je 35 letni brivski pomočnik Martin vdrl v stanovanje 51 letne vojne vdove Marije Lepejeve, matere njegove ljubice, s katero je hotel živeti v dvajsetem zakonu, čemur se je pa mati trajno upirala. Martin je zgrabil ženo in jo štirikrat treščil tako močno v zid, da je nezavestna obležala, nato je pa še na tleh ležečo obrcal in večkrat butnil v zid. Šele sosede in hišni gospodar, ki so prihiteli na pomoč, so jo rešili gotove smrti. Lepejeva je bila prepeljana v bolnišnico, kjer so ugotovili pretres možganov, razbito lobanjo in poškodbe po vsem telesu. Martin bo za svoje divjaško početje odgovarjal pred sodiščem.

* **Trikrat izgnana.** Na Radlu so Avstrijci izročili našim obmejnim organom 44 letno Marijo Altenbacherjevo, ki se je ne morejo znebiti. Altenbacherjeva je po starših pristojna v Kaplo na naši strani meje, rodila pa se je in živela je vedno v Avstriji, da so jo Avstrijci že tretjič izgnali, pa se je vedno skrivaj vrnila v Avstrijo.

* **Na Dunaju aretiran naš državlján.** Pred dvema tednoma se je javil pri dunajski policiji mlad človek, ki je izpovedal, da je prišel iz Madžarske skrivaj brez potnega lista v Avstrijo. Prosil je za prenočišče, ker je bil brez vsakih sredstev. Izpovedal je, da je 33-letni čevlarski pomočnik Vladimir Baklažić iz Klanca v Jugoslaviji. Policijska preiskava je dognala, da išče nekoga Vladimirja Baklažića že od 1927. beograjska policija zaradi dveh hudih zločinov. Ta Baklažić je meseca novembra l. 1927. sodeloval pri umoru kaplaja Živodaria Grunica ter je bil soudeležjen nekaj tednov kasneje v vasi Lubi pri Beogradu pri drznem roparskem napadu na popa Ivana Dukovića. Aretiranec je trdovratno zanikal, da bi bil v zvezi s tema zločinoma, ker pa je bila tiralo jugoslovenske policije priložena fotografija, ki je slika njemu, ni dvoma da gre res za zasledovanega zločinca. Pri Baklažiću so našli tudi listine na ime Edvarda Hutterja, kateremu so listine res izginile l. 1932. Zdaj skušajo ugotoviti, kje se je Baklažić mudil v zadnjih mesecih. Gotovo je, da se je moral pod imenom Peter Žekov lani septembra zagovarjati pred sodiščem v Kremšu zaradi sleparstva. Na Zg. Avstrijskem iščejo tudi od novembra dalje zaradi vloma v samostan Reinbach nekoga Žekova. Ni izključeno, da je tudi to Baklažić.

* **Spodletelo jima je.** V nedavni noči sta se spravila že stara prijatelja perutnine, Vinko Znidarič in Aloizija Preačeva, oba iz Moravcev, v hlev posestnika Jožefa Puha v Zagorcih, ter se založila s kokošmi. Kokoši pa so začele kokodakati in opozorile na vasi več fantov, ki so šli takoj v smeri, odkoder se je slišalo kokodakanje ter opazila 2 osebi, obloženi s kokošmi. Medtem ko je Preačeva pobegnila, so Znidariča fantje prijeli. Ta pa se jim je postavil v bran z velikim kuhinjskim nožem. Vendar so ga razorožili in izročili orožnikom. Orožniki so potem prijeli tudi Preačevo ter oba odvedli v puške zapore.

* **Uboj napadalec.** Zalosten šogodek se je pripetil nedavno pri posestnici Firbasovi Lizi v Jiršovcih. Usodnega dne se je pojavil v hiši Firbasove 30-letni Zajko Karel iz Trnovske vasi že precej okalen in je začel groziti češ: »Nocoj mora biti vse mrtvo«. Pri posestnici je bil tudi Franc Potočnik iz Vinčarjevcev, nato pa je prišel še Jožef Nerat, ki se je vračal od kovača, ki mu je bil popravljal kramp. Zaradi Zajkove grožnje je nastal prepir, med katerim je vrgel Zajko nož v Nerata, ga zadel v vrat in mu prizadel globoko rano. Nerat, sam ranjen, je s pomočjo Potočnika vrzel Zajko po tleh in ga obdelaval s kolom. Nerat je pooblašal nato kramp in udaril Zajko po glavi, da je mrtvec obležal. Komisija je ugotovila, da je imel pokojni Zajko počeno lobanjo in da je umrl za otrpnjenjem možganov.

* **Kmetijska eksportna zadruga pred mariborskim sodniki.** V ponedeljek so se zagovarjali pred mariborskim malim senatom zaradi zlorab, pri katerih je bilo 19.000 ljudi oškodovanih, funkcionarji Kmetijske eksportne družbe iz Maribora, 33-letni posestnik Ignac Kristofič iz Bukovcev, 50-letni zasebni uradnik Franc Kenda iz Boveca in 48-letni trgovec Ivan Wolfond iz Maribora. Zadržani so bili obtoženi le zaradi nekaterih meničnih nepravilnosti. Omenjena zadruga je bila l. 1932. razpuščena, nato pa so Kristofič, Kenda in pokojni Zunkovič ustanovili v Zagrebu podobno zadrugo »Edinost«, zaradi katere sta bila obsojena Kenda na štiri in Kristofič na tri leta, med tem ko je Zunkovič v preiskovalnem zaporu umrl. Razprava v ponedeljek se je vršila vse dopoldne in se nadaljevala še popoldne. Senat je obsodil z upoštevanjem zadeve z »Edinostjo« Kristofiča na sedem in Kendo na devet let robije. Wolfond je bil oproščen.

* **Gausen zločin nad slaboumno žensko.** Te dni je tožila 30-letna slaboumna dekla Ana Juričeva svoji gospodinjji v Spodnji Novi vasi pri Slov. Bistrici, da čuti bolečine v trebuhu. Poklicani zdravnik je ugotovil, da je slaboumna reva noseča. O tem so bili obveščeni orožniki, kajti takoj je bilo jasno, da je nesrečnici nekdo storil silo. Preiskava je ugotovila zločinca. Sta to komaj 15-letni sin upokojenega železničarja in 32-letni hlapec. Po daljšem oklevanju sta priznala, da sta pred meseci izvršila nad slaboumno gnusen zločin. Zločinca bosta občutno kaznovana.

* **Cerkven rop.** V noči na ponedeljek je neznan moški pobral pri milostni podobi Matere božje na Velesovem vso zlatino in srebrnino. Osumljen je te tatvine neki tuječ srednje velikosti, kakih 50 let star, ki je v nedeljo popoldne precej sumljivo ogledoval cerkev. Tatvino so takoj naznanili orožnikom v Cerkljah in Šenčurju. Upamo, da ga izsledijo.

* **Gnusen zločin.** Nekega jutra je mlajši moški na cesti med Bresternico in Kamnico napadel omoženo perico in mater treh otrok, jo zavlekel v bližnje grmovje in ji z nožem v roki storil silo. Lopova so že prijeli in bo za svoj zločin sojen pred mariborskim sodiščem.

PREKMURSKI GLASNIK

Nič ne izmodri obmejne prebivalstva. Ljudje ob meji so kljub številnim žalostnim zgledom nepoboljšljivo lahkomišelní, kar nam pričuje nov primer obmejne žrtve. Komaj 20-letni Jožef Miholič je pred meseci sredi svojega vojaškega službovanja dobil daljši bolniški dopust po prestani operaciji slepiča. Dopust je nameraval preživeti pri stricu v Korovcih. Pa ga je zanimalo, da bi šel k svoji materi v Gradec, kjer se je ta drugič poročila. Prvi mož ji je bil padel v Galiciji. Brez listin se je Miholič posrečilo priti na avstrijska tla. Pri materi je ostal dalje časa. Te dni mu je potekel dopust in hotel se je spet skrivaj vrniti v našo državo. Dospel je sredi dneva v bližino Korovcev do naše meje. Službujoči graničar pa ga je opazil in ga pozval, naj obstane. V bojazni, da ga ne bi doletela kazen zaradi skrivnega prekoračenja državne meje, je Miholič začel bežati. Po službenih predpisih, ki so ob meji povsod strogi, ne samo pri nas, je graničar še nadalje pozival bežečega M'holiča, naj obstane. V svarilo je celo ustrelil v zrak. A vse zaman. Miholič ni hotel obstati. Kakor predpisi velevali, je nato graničar ustrelil proti bežečemu in ga pogodil tik pod srcem. M'holič se je mrtev zgrudil na tla. Še istega dne je prispela na kraj žalostne oblastvena komisija iz Murske Sobotice. Pri nesrečnem mladeniču niso našli ničesar drugega kakor fotografski aparat in nekaj trgovinskih in stenografskih knjig. Žalostna smrt mladeniča je zbudila pri vsem prebivalstvu sočutje.

**Postani in ostani član
Vodnikove družbe!**

NAŠI NA TUJEM

iz Bottropa (Nemčija) nam pišejo: Dne 8. t. m. smo imeli obdarovanje otrok. Obiskali so nas g. konzul s soprogo iz Düsseldorfa, zvezni predsednik g. Pavel Bolha in predsedniki sosednjih društev. Vsem hvala, ki so nas podpirali. Lepa nagovora na nas sta imela g. konzul in g. Bolha. — Slišali smo, da so ustanovili v Gladbecku novo društvo. Zakaj to? Pri nas pa ostanemo, kakor smo bili, ker ne maramo cepčenja.

iz Herne — Böniga (Nemčija) smo prejeli: Išče se družina Maksimilijana Poljsak in njegove žene, rojene Bervarjeve. Zadnje poročilo od njih je bilo leta 1921. iz Zagorja ob Savi. Zglasi naj se na naslov: Johann und Maria Odlazek, Herne - Bönig, Schlängelstrasse No. 4, Westfalen — Deutschland.

iz Ickerna (Nemčija) nam pišejo: Jugoslovensko narodno podporno društvo je imelo na Stefanov dan obdarovanje otročičev in naših starih upokojenih rudarjev. Zahvaljujemo se prav priščno dobrotnikom, zlasti zveznemu predsedniku g. Pavlu Bolhi, ki se je toliko trudil za naše obdarovanje, da smo ga prav lepo praznovali. Vse članstvo želi bralcem in bralkam »Domovine« srečno novo leto.

iz Herne — Böniga (Nemčija) nam pišejo: Naše Jugoslovensko delavsko podporno društvo je imelo božično obdarovanje otrok, pri katerem nam je naš prijubljeni zvezni predsednik g. Pavel Bolha iz Essen-Stoppenberga pomagal z denarnim prispevkom. Najlepša mu hvala. Obdarovanih je bilo 19 otrok. — Želimo bralcem in bralkam »Domovine« srečno novo leto!

iz Dortmunda — Evinga (Nemčija) nam pišejo: Jugoslovensko delavsko podporno društvo. Društvo svete Barbare in Jugoslovensko delavsko podporno društvo iz Brambauerja so na Stefanovo skupno obdarovala otročičke. Prireditev je bila v naši društveni gostilni pri g. Beckerju. Ga. Ratajeva je naučila šest deklet, da so lepo deklamirala pri okrašenem božičnem drevescu. Iskrena hvala gospe Ratajevi za njen trud. Zahvaljujemo se tudi bankski upravi, ki nas je podprla in našemu zveznemu predsedniku g. Pavlu Bolhi, ki nas je obiskal in s seboj prinesel za vsakega otroka zavitek slaščice. Obdarovano je bilo 36 otročičkov.

Slovenci v Ameriki. V Chicagu si je vzel življenje Tomaž Zrnc, star 52 let, po poklicu pek. — V Clevelandu sta umrla Valentin Rovšek, star 49 let, doma iz Drtije v moravški fari, in Jožefina Drenškova, rojena Nahtigalova, stara 61 let. — V čikaški bolnišnici je umrla Marija Jermanova, stara 58 let, doma iz Globokega pri Žužemberku. — V Scrantonu je umrla Uršula Kozinčeva, rojena Jazbinškova, stara 74 let, doma iz Zircov.

BANKA BARUCH

1. Rue Aubert, Paris (9^e)

ouprenij denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem denarnem kurzu Vrh vse bančne posle najkulantneje Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64. Bruxelles; Francija: št. 1117-94 Paris, Holandija: št. 1458-66. Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5067 Luxembourg — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice 56

ŽENSKI VESTNIK

Za kuhinjo

Svinjska glava z zelenjavo in hrenom. Svinjsko glavo dobro očisti in jo pristavi z mrzlo vodo. Ko je vrela pol ure, odcedi vodo. Svinjsko glavo pa pomoči v mrzlo vodo. Nato razreži meso na polubne koše, jih nadrgni z limonovim sokom in zloži v kozo. Nalij toliko vode na meso, da je pokrito z vodo. Dodaj 5 do 10 celih poprov, šopek zvezanega peteršilja, malo timijana, pol lista lorberja, poln krožnik narezane zelenjave, kakor korenček, peteršilj, zeleno. Osoli, prilij četrt litra belega vina, eno olupljeno limono in deko sirovega

masla. Vse skupaj naj počasi in pokrito vre do mehkega. Ko je meso mehko, odstrani poper, limono in v šopek zvezani peteršilj. Meso zloži v toplo skledo, sok precedi po mesu okoli pa obloži zrezano zelenjavo, ki se je kuhala z glavo. Po vrhu potresi naribanega hrena in daj na mizo.

Kunec v omaki. Ko kunca kolješ, prestrezi kri v skledo. Kri zmešaj z malo kisa in postavi na hladno. Kunca deni s kože, in ko ga očistiš, ga dobro izperi, nato meso zbrši, da bo suho, in razreži na srednje velike kose. V kozi razbeli mast in prepraži tri žlice drobno zrezane čebule. Ko se je začela čebula rumeniti, položi meso noter in pokrito praži. Ko se je meso zapeklo, in zarumenilo, in je sok čist, potresi po mesu tri žlice moke, in ko moka porumeni, zalij z osminko litra belega vina, ostalo pa z vodo toliko, da dobiš srednje gsto omako. Prideni še en drobno zrezan korenček, pol lista lavorja, malo popra, dve stolčeni žbici in malo soli in duši dalje do mehkega. Ko je meso mehko, ga zloži v toplo skledo, sok pa pretlači v kozo, mešaje pri tej kri in ko še malo povre, polij sok po mesu. Zraven daš žličnike, dušen riž in slično.

Pogačice. V loncu zmešaj tri žlice sladke smetane, pet dek vaniljevega sladkorja in pet dek moke tako, da dobiš boli gsto testo. Primešaj še sneg treh beljakov. Na pomazano in z moko posuto pekačo pokladaj z žličko majhne kupčke in jih peci v precej vroči pečici približno 10 minut. Pečene pogačice pomazi z mezo in zloži po dve in dve skupaj, nato jih oblij po eni strani s čokoladnim ledom.

Praktični nasveti

Svetla podloga v plašču ali jopici se hitro zamaže in če bi jo hotela oprati, bi jo morala odparati iz plašča, kar bi dalo dosti dela. Lahko pa podlogo takole očistiš. Nalij v skodelico čistega špirta in jo postavi v toplo vodo, da se tako špirit počasi segreje. V mladen špirit pomoči čisto krpo in drgni umazano podlogo. Krpo vedno malo otisni, da podloge preveč ne zmočiš. Ko si očistila podlogo, jo zbrši še s suho krpo, in ko se je špirit razduhal, položi na podlogo suho krpo in po krpi likaj, to pa zato, da se podloga potem ne svetli.

Črno volneno obleko, ki je izgubila lepo barvo, osvežiš takole: Gooščo od kave prekuhaj, jo precedi in operi obleko v tej vodi. Ali pa položi obleko na likalno desko, pomakaj krtačo v mlačno črno kavo in skrtaj obleko. Ko se posuši, obleko zlikaj.

Če pereš rdeče volnene obleke, kapice, jopice, primešaj zadnji vodi, v kateri izpiriš, malo vinskega kamna (dobiš v drogeriji) in barva se bo osvežila.

Volneno blago. Če se hočeš prepričati, ali je blago, ki ga kupuješ, res pristno volneno, ali je pa pomešano z bombažem, tedaj blago v roki dobro zmečkaj. Če ostane blago zmečkano je pomešano z bombažem, ker pristno volneno blago se nič ne zmečka. Lahko pa tudi vzameš nit od blaga in jo zažgeš; če hitro in brez duha zgori, je volneno, bombaž ne gori rad in se smodi brez plamena.

Svilene bluže, obleke, peri in izpiraj vedno v mlačni vodi. Vodi primešaj zdrobljeno milo (kakor luks, perlon, persil ali radion) in ne menčaj preveč svile, marveč le bolj tlači, in ko izpiriš, je ne ožemi, ampak samo otisni. Zadnji vodi dodaj malo boraksa. Potem svilo zavij v suhe krpe in še vlažno zlikaj.

VZORNA GOSPODINJA

A: »Slišal sem, da je tvoja nevesta zelo dobra gospodinja.«

B: »Saj tudi je. Le pomisli, ta čas, ko sem ji odkrival svoje srce, mi je prišla gumb k telovniku.«

NARODNO GOSPODARSTVO

Sinko: »Očka, kaj je to kapital in delo?«

Oče: »Sram te bodi, da tega ne veš. Če si izposodim od nekega tisočak je to kapital. Delo je pa če hoče upnik dobiti svoj tisočak nazaj.«

ZANIMIVOSTI

Kako Parzi v Indiji pokopavajo mrliča

Indija ima kakih 300 milijonov prebivalcev, med katerimi pa imajo pomembno vlogo Parzi, čeprav štejejo le kakih 100.000 duš. Pečajo se po večini s trgovino. Tudi sicer jih dobiš na važnih mestih. Največ jih je v Bombaju.

Ta rod je nekdanj prebival v Iranu. Ko je islam začel tja širiti svojo moč, se niso hoteli vdati in so se rajši izselili v Indijo, samo da se niso pomohamedanili. Že nekaj tisoč let se drže Zoroastrove vere. Zlasti so zanimivi njihovi mrliški obredi.

Kadar kak Parz umira, začno pomivati sbo iz katere bodo odnesli mrliča. Skrbno operejo bele rjuhe, v katerih bodo odnesli mrliča. Malo pred smrtjo poškrope umirajočega z vodo, ki je prav za prav sok iz rastline havme.

Po smrti mrliča okopljejo in ga zavijejo v bele rjuhe; zavito mora biti vse truplo, le obličje je prosto. Sorodniki potem ovijejo okrog trupla še nekako vrh. Poslej se mrliča ne sme nihče dotakniti, razen tistih, ki ga pokopavajo. Mrliča tako položijo, da obraz ne gleda na sever. Stari Iranci so namreč sovražili severno stran, češ da odondod prihajajo vse nesreče in vse zlo.

Potem priženejo mimo mrliča psa. Če pes mrliča pogleda, tako pravijo, je to znamenje, da ni še mrtev; če pa se pes za truplo ne zmeni, je človek res mrtev. Stari Parzi so namreč verjeli, da pes najbolje ugotovi, ali je kdo mrtev ali ne.

Po vsem tem pa prenese mrliča v stolp smrtne molka, kar se mora zgoditi vedno podnevi, da mrliča lahko obsevajo solnični žarki. Čeprav je mrlič še tako oddaljen od stolpa, ga nikdar ne smejo peljati, ampak ga vedno le nosijo, in sicer ga nosita zmerom le dva. Tudi žalujoči svojci korakajo za mrličem po dva in dva. Ko sprevod pride do stolpa, nosilci postavijo železno nosilnico na tla, da svojci rajnkemu lahko zadnjikrat pogledajo v obličje. Med tem odpro železna vrata stolpa in mrliča neso v stolp, ga položijo tam na kamenit tlak, nato pa odstranijo rjuhe, v katere je bil mrlič povit. Zdaj se ga nihče več ne sme z roko dotakniti. Rjuhe potrgajo z mrliča z železnimi kavlj. Ko je mrlič slečen, ga golega puste na kamnu, nosilci zapuste stolp in zaklenejo železna vrata.

V Bombaju stoje stolpi molka na lepem griču Malabar, u sredi velikega vrta. Zgrajeni so tako, da od zgoraj ne more nihče videti vanje. Ko se pogreboj približajo griču, jih začnejo obletavati veliki jastrebi, katerih vse polno posedajo tam okoli po drevju in po obzidju stolpa. Ko so mrliča položili v stolp in za njimi zaprli železna vrata, se od vseh strani pripode jastrebi z golimi in rdečimi vratovi ter planejo na mrliča, katerega v nekaj trenutkih razkosa in razmesarijo. Pravijo, da ti ptiči svoje delo tako naglo in temeljito opravijo, da v 12 minutah požro večino mrliča. Parzi imajo tako vero, da so zemlja, ogenj in voda svete reči ter da bi jih mrlič oskrunil, če bi ga pokopali, sežgali ali vrgli v vodo. Zato prepuščajo mrtvece divjim ptičem v plen.

Vse polno prerokov za letošnje leto

Toliko se je vsa leta po veliki vojni naglašal mir, a vendar teče kri v Abesiniji in mrejo ljudje v strahotnih mukah. Razen tega se kopičijo na Daljnem vzhodu temni oblaki. V takih časih se pojavlja tudi polno prerokov. Preroki, ki napovedujejo usodo letošnjega leta se skoro vsi strinjajo v tem, da se obetajo Društvu narodov zelo hudi časi. Še najbolj pri-

zanesljiva je belgijska prerokovalka Soumat, ki pravi, da bo Društvo narodov polagoma izgubljalo pomen. Drugi mu pa prerokujejo popoln razpad. Zelo različni so tudi pogledi na abesinsko vojno. Pariška prerokovalka Luce Vidi meni, da je letos še ne bo konec. V tem se strinja s švedskim prerokom, ki pravi, da bo spričo deževja in drugih nadlog nekakšna 30-letna vojna. Pač pa trdi Američan Rolt Wheeler, da se bo končala še letos, a neka Angležinja pravi v »Daily Mailu«, da je bo še to pomlad konec.

Omenjeni Američan tudi ne izključuje možnosti vojne med Nemčijo in Avstrijo. Ta vojna utegne nastati brez napovedi. Pač pa po njegovem mnenju državljanske vojne v Nemčiji pred letom 1939 ne bo, a vojna med Rusijo in Japonsko utegne nastati šele čez 20 let. Franciji v novem letu ne obeta posebno hudih nezd. V Franciji ne pride na krnilo diktator, pač pa velik državnik. Preroka so dobili letos celo Senegalci v osebi nekega Lodiapa, ki pravi, da bo to leto posebno ugodno za sedanjega francoskega ministrskega predsednika Laval, angleškega zunanjega ministra Edena in abesinskega cesarja Haile Selasie.

Kar se tiče Mussolinia, se ni noben prerok izrazil jasno. Vsi so bili v svojih prerokovanjih previdni. Najbolj odkrito, toda zelo previdno piše senegalski vedeževalec Lodiap, ki pravi: »Če se je rodil v dopoldanskih urah, bo letošnje leto zanj nesrečno, če pa se je rodil popoldne, mu novo leto ne prinaša huše nesreče.«

Zelo zanimive so za letos tudi vremenske napovedi. Neka prerokovalka vidi v splošnem zelo toplo leto s hudimi vročinskimi valovi, ki se začnejo že v maju, a v juliju jih prekinejo neurja in viharji. Ob koncu januarja bomo imeli neurja z nalivi, hud mraz pa bo še v prihodnjem decembru.

Ce počasi kadiš, tobak manj škoduje

Podaljšanje človeškega življenja, zlasti pa ohranitev mladostnih sil do visoke starosti, je že od nekdanj težavno vprašanje zdravniške vede. Učenjaki neprestanu raziskujejo, kaj škoduje človeškemu zdravju in kaj krajša človeku življenje, na drugi strani pa kaj zdravju koristi in kaj bi moglo človeku življenje podaljšati. Ni dvoma, da škodujejo zdravju razna mamila in pretirano uživanje življenja. Nekateri učenjaki trdijo, da prikraja človeku življenje tobak. Drugi učenjaki spet to naziranje izpodbijajo.

Zanimiv je primer, da je neki učenjak, hud nasprotnik kajenja, odkril starca, ki je bil navzlic visoki starosti še izredno čil, pa je učenjaku povedal, da še svoj živ dan ni kadil. Učenjak je iz tega seveda takoj sklepal, da je 90-letni starec zato še tako krepak, ker ni nikoli zastrupljal svojega telesa z nikotinom. Lahko si pa mislimo njegovo presenečenje, ko je starec izjavil, da ima štiri leta starejšega brata, ki kadil od jutra do večera, pa je vendar še tako zdrav kakor on.

Ker ta primer ni bil edini, se je začela veda temeljito baviti z načinom kajenja in kmalu se je izkazalo, zlasti pri natančnejšem opazovanju Turkov, da zmerno kajenje človeku ne škoduje. Če človek torej ne more premagati te strasti, naj kadil počasi, kakaj čim počasneje kadil, tem bolje je zanj. S počasnim kajenjem se omejuje škodljivost nikotina.

Nekdo je delal zadevne polzkuse. Kadil je počasi in delal presledke po 20 sekund, da je potegnil dim iz cigarete. V izsesanem dimu je našel 25 odstotkov nikotina. Pri nepretrgani hitri kaj pa je dognal, da je bilo v dimu 80 odstotkov nikotina. To je najboljši dokaz, da je treba kaditi počasi. Čim hitreje cigareto kadimo, tem več nikotina pride v dim, ki ga vdih-

havamo. Počasno, neškodljivo kajenje vidimo pri Turkih. Zato dočakajo v Turčiji tudi najstrastnejši kadilci visoko starost. Turki rabijo mnogo več tobaka kakor drugi narodi, pa jim vendar ne škoduje.

× **14 milijard rubljev za vojsko.** Pariški »Matin« poroča, da znaša novi proračun Rusije za državno obrambo 14 milijard rubljev, to je 42 milijard frankov. Ruski proračun za državno obrambo znaša torej toliko kakor celoten enoletni proračun Francije.

× **Francija se oborožuje z letali.** Te dni je bil objavljen velik gradbeni načrt francoskega letalskega ministrstva. Do konca tega leta se bo za oboroževanje v zraku porabila ogromna vsota v znesku dveh milijard 350 milijonov frankov. Ta vsota je namenjena predvsem za to, da se modernizira vse francosko letalstvo.

× **Hauptmannova usmrtitev odgojena.** Kakor je znano, je bil v Ameriki na smrt obsojen ugrabitelj Lindberghovega otroka. Sodišče v New Jersey je nedavno odklonilo Hauptmannovo prošnjo za pomilostitev, zaradi česar bi moral biti Hauptmann 17. januarja usmrčen na električnem stolu. Zdaj je guverner Hoffmann odredil, naj se usmrtitev odgodi za trideset dni, da se omogoči nadaljne razjasnitve ugrabitve in smrti Lindberghovega otroka. Obstoj namreč namera, da se ponovno zasliši oni Condon, ki je bil edini Lindberghov posredovalec pri izročitvi odkupnine za otroka. Guverner Hoffmann izjavlja, da mora Condon bržkone mnogo več vedeti o ugrabljenju, kakor pa je doslej izpovedal oblastvom. Na guvernerjevo kajzemlje, na katero je bil že pozabil. In tamso zahtevo je bila za Condonom, ki je na potovanju v Južni Ameriki, izdana tiralica.

× **Mleko se da razkužiti z zvokom.** Moderna veda z vso vnemo preučuje tudi zvok. Zvok dojemajo človek drugače kakor žival in zato so lahko mnogi zvoki, ki jih prenaša človeško uho, živalskemu ušesu neprijetni ali celo škodljivi. Tako psi navadno odločno protestirajo, če slišijo igrati na klavir. Tudi uničujoča lastnost zvokov je bila že nedavno znana. Zdaj lahko proizvajamo zvoke različne višine in moči. Chambersu in Gainesu se je posrečilo napraviti s pomočjo potrebnih priprav zvoke, ki učinkujejo na nižja bitja zelo pogubno. Ti glasovi ubijejo vodne živalce približno v eni sekundi, bacili in krvna telesca jim kljubujejo dalje, pa tudi te naposled raztrgajo na koščke. Enako zadovoljive uspehe sta dosegla omenjena raziskovalca pri poskusih razkuževanja mleka. Za poskuse sta vzela mleko, v katerem je kar mrgolelo mikrobov. V enem kubičnem centimetru jih je bilo okrog 12 milijonov, med tem ko jih je v navadnem mleku samo okrog pol milijona. Mleko sta nalila v steklenico, ki sta jo potisnila do polovice v vodo, k odprtimi sta pa priložila napravo za proizvajanje omenjenih pogubnih zvokov. V 40 minutah je bilo uničenih 96 odstotkov mikrobov.

× **Milijonov se ne more znebiti.** Angleški bogatin John Evans se je že davno hotel znebiti svojih milijonov, toda zaman. Pred leti je opustil svoje trgovske posle, umaknil se je iz poslovnega sveta in dal tri milijone funtov štirilangov za dobrodelne namene. Sam je obdržal samo vilo na kmetih in toliko denarja, da je imel na leto 400 funtov šterlingov. Toda bivši milijonar se je veselil tihega življenja samo deset mesecev, potem je pa prišla vest o novem bogastvu. Na Novi Guvineji je imel Evans nekaj zemlje, katero je bil že pozabil. In tam so naenkrat odkrili ležišča obilne rude. Polovico tega ležišča je Evans takoj podaril množi, ki je odkril kovino, drugo polovico je pa dal dobrodelnim društvom. Cez pol leta je Evans podedoval 100.000 funtov po daljnem sorodniku, katerega je bil že tudi pozabil. Vse to premoženje je izročil londonskim bankam. Cez tri mesece je spet podedoval 30.000 funtov, in tudi ta denar je dal v dobrodelne na-

mene. Veselil se je že, da bo imel naposled mir pred milijoni, toda spet se je izkazalo, da je sreča slepa in da daje tistemu, ki noče in ne potrebuje. Evans je kupil srečko dobrodelne loterije in zadel glavni dobiček v znesku 5.000 funtov šterlingov.

× **Odpornost Abesincev.** Abesinski bojovníki, izmed katerih se mnogi bore s sulicami in ščiti svojih pradedov proti najmodernejšemu bojnemu orožju, se odlikujejo po neverjetni odpornosti. Kdor je kdaj potoval po Vzhodu, je gotovo strmel nad žilavostjo arabskih nosačev, ki hodijo s težkimi zaboji in kovčegi na ramah varno po ozkih mostičkih na breg. V primeri z Abesincem je pa arabski nosač slabši, 50 kg težko breme nese Abesinec z lahkoto 30 do 35 km daleč po strmih stezah v gore ali pa v doline. Evropeca presenetijo, da si natovori Abesinec mnogo več, če prenaša svoje čmetje, kakor če dela za mezdo. Često srečamo moža, nosečega na ramah tako težko deblo, da bi ga belokožec niti ne premaknil, kaj šele da bi ga nesel. Abesinec nese tako deblo 20 ali več kilometrov daleč, kjer ga proda za denar, ki pomeni v našem denarju komaj pet dinarjev. Če vprašaj Abesinca, kako more nositi tako težke tovore, ti odgovori samozvestno: »Mi Abesinci jemmo mnogo popra in to nam krepi mišice. Če bi ti jedel vsak dan rdeči poper, bi bil prav tako močan«. Važnejša od telesne moči je za vodjo abesinske karavane koža na stopalih njegovih nosačev. Stopalo nosača mora biti trdo kakor rog, zakaj strme steze so polne ostrega kamenja in trnja. Nosač z mehкими stopali bi tu ničesar ne opravil. Abesinski nosači morajo prestati hude preizkušnje. Navadno jih postavijo bose na žareče oglje. Tudi glede hrane so Abesinci zelo skromni. Zadoštuje jim ena sama jed na dan in nekaj požirkov vode, pa ostanejo zdravi in krepki. Vsak vojak vzame s seboj na bojišče hrane za tri mesece. Evronski vojak bi potreboval za to tovorni avto ali celo karavano mezigov. Sotorov abesinska armada skoraj ne pozna. Vojaki leže kar po tleh in spe tudi v najhladnejših nočeh visoko v gorah kar na prostem.

× **Čudno zdravljenje nahoda.** Večkrat čitamo o sredstvih proti nahodu. Zanimamo se za to, saj je nahod zelo neprijeten, večkrat pa tudi zahrbtni sovražnik našega zdravja. Pozabljamo pa, da je najboljša zaščita pred nahodom utrjevanje telesa, da mu ne more miraz do živca. Zaman se utrjujejo ljudje, ki morajo sedeti čez dan v preveč zakurjenih sobah. Brž ko stopijo iz sobe, že se jih prime nahod, če je zunaj mraz. Najrazličnejša sredstva priporočajo proti nahodu, le žal da ni nobeno dovolj učinkovito. Neki časopis v Haagu poroča, da e neki Anglež odkril nov način zdravljenja nahoda. Mož trdi, da lahko že vnapre prepereč srienje nahoda, čim začuti, da se mu oglašja. Razveže si trakove na čevljih čez nekaj časa jih pa zopet zaveže. To je baie čita pred dvema letoma v nekem lužnosafriškem listu in tega nasveta se dosledno drži. Baie se ga nahod nikoli ne prime. Čudno se sliši to vendar pa lahko poskusimo, saj nas nič ne stane.

× **100.000 danskih kron za kos čokolade.** Neki trgovec s slaščicami v Kopenhagnu na Danskem je pred kratkim dobil tole pismo: »Pred kakimi 20 leti sem kot majhna deklica nekoč v vaši trgovini z mize izmaknila kos čokolade. Od tistega časa mi moja vest ne da več miru. Zdaj sem našla izhod, da se bom lahko oddahnila. Prilagam vam pismenskih znamk toliko, kolikor je bila tista ukradena čokolada vredna, ter vam obenem sporočam, da sem mestni upravi v Kopenhagnu in nekaterim dobrodelnim društvom nakazala danes 100.000 danskih kron. Mislim, da sem s tem popravila greh svojih otroških let«. Resnično je mestna uprava v Kopenhagnu obenem z nekaterimi dobrodelnimi društvi prečela omenjene denarne zneske. Kdo je ta dama, se ne ve, ker se ni podpisala.

× **Starost zemlje** so ocenjevali že mnogi učenjaki po različnih znakih. V srednjem veku so služili za podlago podatki iz svetega pisma, po katerih naj bi bila zemlja stara okrog 6000 let. Moderna veda je določila starost zemlje

na 400 milijonov do več bilijonov let. Nanovejšo cenitev starosti zemlje objavlja Zvezdovsko društvo v Londonu. Po predloženih računih tega društva naj bi bila zemlja stara 1800 milijonov let.

× **Ruski Metuzalem.** V Omsk je prispel na proslavo novega leta s svojimi vnuki starček Ivan Avramovič Pisarev, o katerem trdi moskovska »Pravda«, da šteje 123 let. Starček je navzlic visoki starosti še izredno krepak. O sebi pripoveduje, da se je rodil t. 1813. v siromašni vasi Jelovi v omski guberniji. Preživel je pet carjev. Že kot osemletni deček je moral prijeti za delo. 42 let je delal v sibirskih rudnikih in zaslužil na leto po 40 rubljev. Leta 1858. je stopil v službo pri nekem tomskem trgovcu. Mož ima 26 vnukov in pravnukov, med njimi tehnike, vojake, uradnike, šoferje in kmete. Stara leta preživlja v miru in zadovoljstvu in pravi, da še noče umreti, ker je življenje lepo.

× **Tramvaj je ukradel.** V poznih nočnih urah je vozil po Taškentu v Rusiji tramvaj. Že davno so bili nehali tramvaj voziti, toda to ni bilo na začetku najbolj čudno. Tramvaj je vozil brez sprevodnika. Železničar Kazakov je skočil v voz, ustavil tramvaj in našel na klopi zleknjenega moža, ki je mirno spal. Oblastva so uvedla preiskavo in na dan so prišle čudne reči. Sofer Muratov je velik prijatelj dobre kapljice. Rad pogleda malo preveč v kozarček, in to je storil tudi tiste noči. Od postaje se mu ni hotelo peš sedem kilometrov daleč do doma. Odmajal se je do bližnjega postajališča cestne železnice, kjer je sedel na stolček voznika v prvem tramvaju in se odpeljal z njim v mesto. Med vožnjo ga je pa premagal spanec in prepričan, da se pelje s tramvajem naravnost domov, je zapustil voznikovo mesto, legel v vozu na klopi in sladko zaspal. Svet je velik in še se najdejo kraji, kjer človek lahko ukrade celo tramvaj.

× **Osel je žrl tobak.** V Madridu je imel neki trafikant osla. Nekoč je trafikant za malo časa šel iz trafike in pustil vrata odprta. Ko se je vrnil, je v svoje veliko začudenje zagledal v trafiki osla. Žival je v kratkem času požrla tri kilograme cigar in cigaret. Trafikant je svojega osla nemudno odvedel v živalsko bolnišnico. Toda osel se je po tobaku zelo slabo počutil. Tudi zdravniška pomoč mu ni mogla pomagati. V nekaj urah je poginil.

× **Otroka je zamenjala.** Lepa hči bukareškega tvorničarja Helena Fabianijeva je leta 1916 pobegnila pred nemško okupacijo z Bukarešte v Jassi, kjer se je seznanila s siromašnim študentom. Kmalu se je razvila med njima ljubezen in kakor je že navada v takih primerih, ljubavno razmerje ni ostalo brez posledic. Nekega dne je lepa tvorničarjeva hči zašepetala svojemu fantu na ušesa, da je zanosila. To je povedala tudi staršem, ki so pa odločno izjavili, da se ne sme poročiti s študentom. Iz strahu pred starši je odšla hči v porodnišnico v Kišinevu, kjer je ležala v isti sobi z ženo nekega židovskega kleparja. Obe sta porodili v isti noči, kleparjeva žena mrtvega otroka, Helena pa zdravega, krepkega fantiča. Helena je bila vsa obupana, saj ni vedela kam z neboljenčkom. Iz stiske ji je pomagala strežnica, ki ji je svetovala, naj zamenja svojeve otroka z mrtvoizrojenim otrokom kleparjeve žene. Drugega izhoda res ni bilo in tako je Helena storila, ker ji je svetovala strežnica. Minilo je nekaj let, prihrumela je vojna. Deček je dorasčal med židi, njegova mati se je ta čas omožila, a mož ji je kmalu umrl. Na svojega otroka je neprestano mislila in strežnica, ki ji je svetovala zamenjati ga, je vzdrževala z njim zvezo. Po moževi smrti je zahrepenela po njem in obrnila se je na svojega pravnega zastopnika, da bi ji pomagal najti sina. Fant je star sedaj 19 let in je trgovski pomočnik. Ko so mu povedali, kdo je njegova mati, si je izgovoril nekaj dni za premislek, ker se prvi trenutek ni mogel odločiti, da bi zapustil družino, kjer je bil vzgojen.

× **Veliko posojilo Francije Rusiji.** V zvezi s podpisom trgovinske pogodbe med Francijo in Rusijo poročajo, da namerava Francija podeliti Rusiji posojilo v znesku 800 milijonov francoskih frankov. O posojilu Rusiji bo sklepala celotna francoska vlada. Posojilo bo Rusija porabila za nakupe blaga v Franciji.

× **50.000 operacij je napravil.** Profesor Timofijev v Kijevu je izvršil te dni svojo 50.000. operacijo. Za časa državljanske vojne v Rusiji je izvršil do 150 operacij dnevno.

× **Ženska kot mož devetih žen.** O zanimivem primeru piševo ruski listi. Gre za zgodbo mlade Ane Zabarikinove, ki je spretno izrabila obstoječe ruske predpise glede sklepanja in ločitev zakona. Prav dobro došel ji je bil pri tem čisto preprost in nagel postopek pri sklepanju zakona pred zadevnim uradom. Zabarikina je nastopala kot mož. Dvorila je raznim dekletom. Devet izmed njih je zapovrstjo pregovorila, da so bila pripravljena, se poročiti z njo, ki je nastopala kot možki. Zabarikina je v vseh devetih primerih svojo »izvoljenko« najprej opijnila, nato jo pa okradla in izginila. Ruska oblastva so bila sicer tem zlorabam na sledu, niso pa mogla dognati neznančevega imena, ker se je Zabarikina po vsaki takšni poroki čez noč spet izpremenila v žensko. Naposled so jo zalotili in pri zdravniškem pregledu so dognali, da je ta pustolovski ženin ženskega spola.

× **Številke govore.** Statistični urad Društva narodov je ugotovil, da je umrlo v l. 1934. zaradi pomanjkanja, stradanja in njih posledic 2.400.000 oseb. Pol jih je med njimi samomorilcev, ki so se naveličali siromaščine. Prebivalstvo zemlje šteje dve milijardi. Med njimi jih 500 milijonov ne zasluži toliko, da bi se mogli v redu preživljati.

× **V rokah ameriških razbojnikov.** Pred kratkim so ameriški razbojniki odvedli sina predilniškega veleindustrija Milneja. Mladi Milne šteje 24 let. V ujetništvu se mu je takole godilo: Ko so ga razbojniki ugrabili, so zahtevali od očeta 50.000 dolarjev odkupnine. Stari Milne pa ni hotel plačati, ampak je pismo takoj izročil policiji, ki je začela zasledovati razbojnike. Ti so naglo pobegnili iz New Yorka, zavedajoč se, da bi jih v New Yorku policija kmalu imela. Toda policija jim je bila za petami. Da se rešijo, so blizu mesta Doylestona vrgli iz avtomobila ujetega Milneja, ki je obležal v nekem jarku. Tam so ga našli čez nekaj časa vsega izčrpanega. Bil je tako shujšan in se stradan, da ga niso mogli zaslišavati, ampak so ga oddali v bolnišnico. Šele čez nekaj časa je mogel povedati, da so mu v teku enega tedna roparji dali 34 injekcij, da je spal. Zato se tudi nič več ne spominja, kdo in kakšni so roparji. Trajalo bo več tednov, preden si bo Milne opomogel.

NOVOST! Samo Din 98.—

Št. 63.719. Cenena, a dobra **Shoock-Proi** zapetna ura, točno regulirana, lep kromiran okrov, zapetnica iz usnja. — Številčnica in kazalo osvetljena (Radium)

Din 98.—

Zahtevajte veliki cenik, ki ga dobite zastoj in poštne prosto. Velike izbire ur, zlatnine in srebrnine.

Lastna protokotirana tovarna ur v svetli
H. SUTTNER, LJUBLJANA 6.

Program radia Ljubljane

od 19. — 26. januarja

Nedelja, 19. januarja 8.00: Napoved časa, poročila, objava sporeda. 8.15: Telovadba (Ciril Soukal). 8.45: Vesela jutrna glasba (radijski orkester). 9.45: Versko predavanje (dr. Roman Tominec). 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. 11.00: Koncert Praškega kvarteta. 11.40: Mladinska ura: Striček Matiček govori in poje. 12.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. 12.15: Plošče po željah. 15.00: Kmetijska ura: Organizirajmo sadne nasade (inž. Skubic). 15.20: Nekaj za ples (plošče). 16.00: Gospodinjska ura: Higijena kmečkega gospodinjstva (dr. Amalija Šimčeva). 16.15: Pesem in ples (oktet Pevskega društva rudniških nameščencev v Trbovljah in tamburaški orkester). 19.30: Nac. ura. 20.00: Koncert lahke glasbe (radijski orkester). 21.15: Arie iz ruskih oper (pela jih bo Franja Bernot-Golobova). 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. 22.15: Prenos lahke glasbe iz kavarne »Nehotičnika«.

Ponedeljek, 20. januarja 12.00: Zvoki iz Rumunije (plošče). 12.45: Vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. 13.15: Revija glasbil (plošče). 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji. 18.00: Zdravniška ura: Oslowski kašelj (dr. Magajna). 18.20: Kvartet Lisinski. 18.40: Kulturna kronika: Slovenski slikar Kancig (dr. Fran Stele). 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. 19.30: Nac. ura. 20.00: Prenos opere iz Beograda.

Torek, 21. januarja 11.00: Šolska ura: Preko Črne gore, Durmitora in Sandžaka v Sarajevo (Josip Lapajne, I. del). 12.00: Naši pevci, naše pevke (plošče). 12.45: Vremenska napoved, poročila. 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. 13.15: Claude Debussy (plošče). 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji. 18.00: Koncert Offenbachovih del. 18.40: Zgodovina dežele vzhajajočega solnca (Fr. Terseglav). 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. 19.30: Nac. ura. 20.00: Revija naših harmonikarjev. 21.00: Potovanje od severa proti jugu (radijski orkester). 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. 22.30: Angleške plošče.

Sreda, 22. januarja 12.00: Spomini na Johanna Straussa (plošče). 12.45: Vremenska napoved, poročila. 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. 13.15: Slavnj tenoristi (plošče). 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji. 18.00: Otroška ura (Mileva Boltarjeva). 18.20: Storiček in njegovo burkasto življenje (XIV. slika). Storiček postane deček. 18.40: Pogovori s poslušalci. 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. 19.30: Nac. ura. 20.00: Liszt: Kristus — oratorij (prenos z Dunaja). 22.00: Radijski jazz.

Četrtek, 23. januarja 12.00: Ameriški jazz-orkestri (plošče). 12.45: Vremenska napoved, poročila.

čila. 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. 13.15: Narodne koračnice in valčki (radijski orkester). 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji. 18.00: Radijski jazz. 18.40: Slovensčina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič). 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. 19.30: Nac. ura. 20.00: Večer pesmi. 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. 22.15: Lirična glasba (radijski orkester).

Petek, 24. januarja 11.00: Šolska ura: Preko Črne gore, Durmitora in Sandžaka v Sarajevo, II. del (Josip Lapajne). 12.00: Na slovanskem severu (plošče). 12.45: Vremenska napoved, poročila. 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. 13.15: Na slovanskem jugu (plošče). 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji. 18.00: Ženska ura: O javnih knjižnicah in čitalnicah (Marija Jezernikova). 18.20: Od bajke do bajke (plošče). 18.40: Pravno predavanje: Avtorsko pravo (dr. Vladimir Knaflič). 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. 19.30: Nac. ura. 20.00: Lahka glasba (radijski orkester). 21.00: Haydnove skladbe v originalni zasedbi (komorni trio: Slavko Korošec (flavta), Albert Jermol (violina), profesor Ludvik Comelli (čelo). 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. 22.15: Jelka Igličeva bo pela s spremljevanjem radijskega jazzja.

Sobota, 25. januarja 12.00: Plošče. 12.45: Vremenska napoved, poročila. 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. 13.15: Plošče. 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji. 18.00: Za delopust (radijski orkester). 18.40: Pereča zunanje-politična vprašanja (dr. Alojzij Kuhar). 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, objava sporeda, obvestila. 19.30: Nac. ura. 20.00: Pester večer s sodelovanjem radijskega orkestra, Cimmermanovega tria, radijske dramske družine, pevskega kvarteta in plošč. 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. 22.15: Zabavna glasba (radijski orkester).

Za smeh in kratek čas

V ŠOLI

Nadzornik: »Kakšno obliko ima zemlja«.

Mihec: »Zemlja je okrogla«.

Nadzornik: »Dobro, Mihec! No, ali pa veš tudi, odkod vemo, da je zemlja okrogla?«

Mihec: »Od gospoda učitelja«.

POZNA GA

A: »Prosim te, pazi na mojo suknjo!«

B: »Bodi brez skrbi, pazil bom na njo, kakor da je moja.«

A: »Že dobro, samo ne zastavi je nikar!«

TOLAŽBA

Ona: »Ali veste, prijatelj, da štejem že 35 let?«

On: »Kaj pa pomeni to v naši naglo živeči dobi?«

NERAZUMLJIVO

Prvi Američan: »Vse življenje nisem ne kadil, ne pil, sem trdo delal, sem hodil zgodaj spat, sem bil skromen in tako štejem zdaj 80 let.«

Drugi Američan: »No in kaj ste s tem pridobili?«

Prvi: »Kaj naj neki pridobim?«

Drugi: »Stavo, seveda.«

Prvi: »Saj nisem stavil.«

Drugi: »Človek božji, zakaj pa ste potem vse to počeli?«

ZMEROM MOŠKI

Mož: »Rad bi vedel, ali je ta tako otovorjen osel moškega ali ženskega spola.«

Žena: Ne govori neumnosti, osel je vendar le moški.«

KJE SO HLAČE

Gospod (po* noči pijančevanja): »Kje so pa moje hlače? Nikjer jih ni.«

Služkinja: »Ali veste zagotovo, da ste prišli v njih domov?«

MALI OGLASI

Ljudskim odrom

»ČRNA ŽENA«, ljudska igra s petiem, tridejanka, se naroča na: Redenšek Ivan, Domžale, Priporočamo!

NE ODLAŠAJTE! Takoj sedite in pišite na »Družinski tednik«, Ljubljana, Tyrševa cesta 29/Da, da Vam pošlje brezplačno začetek romana »Njena velika ljubezen«, dokler le še na zalogi.

BREZPLAČNO DOBITE na ogled eno številko »Žene in doma«. Tam je tudi popisano, kako dobite svileni rutog zastoj. Pišite upravi: Ljubljana, Dalmatinova 10/3.